

RB MAGAZINE

styczeń 1 (49)/2019

**JAK SPORZĄDZAĆ ANALIZY
PORÓWNAWCZE I OPIS ZGODNOŚCI
DLA POTRZEB DOKUMENTACJI
PODATKOWYCH?**

**ZMIANY W ORDYNACJI
PODATKOWEJ. CZY KLIENT
NADAL BĘDZIE UFAŁ SWOJEMU
PRAWNIKOWI?**

DR ANDRZEJ DMOWSKI

ZMIANY W PODATKACH 2019

**NOWOŚCI W KODEKSIE
PRACY W ZAKRESIE FORM
MONITOROWANIA PRACY
PRACOWNIKÓW**

**VAT KOMPLEKSOWO
– SKORZYSTAJ Z WIEDZY
PROFESJONALISTÓW**

ISSN2392-3167

9 772392 316007

AKADEMIA

www.rbakademia.pl

SZKOLENIA ZAMKNIĘTE

Z ZAKRESU KADR,
PŁAC I KSIĘGOWOŚCI
Z MOŻLIWOŚCIĄ
DOFINANSOWANIA
Z UE I KFS

Russell Bedford Poland Akademia dysponuje profesjonalną kadrą trenerów i specjalistów posiadających ogromną wiedzę merytoryczną i warsztat praktyczny, co w połączeniu z licznymi kontaktami w branży hotelarskiej daje nieograniczone możliwości przy organizowaniu szkoleń in-company. Dzięki dopasowaniu merytorycznemu do indywidualnych potrzeb uczestników zapewniają one najwyższą skuteczność.

Kontakt

Kinga Szostak
Manager ds. kluczowych klientów
T: +48 533 339 801
E: kinga.szostak@russellbedford.pl

6

ZMIANY W PODATKACH 2019

Autor: Dr Andrzej Dmowski

14

ZMIANY W PODATKACH CZYNNY ŻAL - PROPOZYCJE ZMIAN W PRZEPISACH KODEKSU KARNEGO SKARBOWEGO 2019

Autor: Marcin Kołkowicz

32

NOWOŚCI W KODEKSIE PRACY W ZAKRESIE FORM MONITOROWANIA PRACY PRACOWNIKÓW

Autor: Wojciech Ośka

Styczeń / 2019

RB NEWS

Dr Andrzej Dmowski prelegentem podczas konferencji „Badanie due diligence kluczem do bezpiecznej inwestycji”4

TEMAT NUMERU

Zmiany w podatkach 20196

PODATKI

Napoje roślinne z wyższą stawką VAT. Zmiana, która uderza w alergików 11

Jak sporządzać analizy porównawcze i opis zgodności dla potrzeb dokumentacji podatkowych? 12

Czynny żal – propozycje zmian w przepisach kodeksu karnego skarbowego 14

Małe zmiany – wielkie konsekwencje. Projekt nowelizacji kodeksu karnego skarbowego 16

Zachęty podatkowe dla alternatywnych spółek inwestycyjnych (ASI) 17

MEDIA

Forbes: Zmiany w Ordynacji podatkowej. Czy klient nadal będzie ufał swojemu prawnikowi? 18

PRAWO

Administracja podatkowa nie musi mieć dowodów, żeby blokować rachunek bankowy przedsiębiorcy – precedensowy wyrok WSA w Warszawie 19

Nowe orzeczenie Sądu Najwyższego: członek zarządu może ponosić odpowiedzialność za zobowiązania spółki powstałe po złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości 21

Nowe zasady wypłaty dywidendy w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością 22

PODATKI

Zachęty podatkowe dla alternatywnych spółek inwestycyjnych (ASI)

17

Opinie do projektu ustawy o Rzeczniku Praw Podatnika 24

Unia Europejska przeciwko produktom podwójnej jakości 27

Wyrok SN: termin do wniesienia zażalenia na postanowienie o ustaleniu planu spłaty wierzycieli upadłego biegnie od dnia ogłoszenia 28

Projekt zmian w Kodeksie postępowania cywilnego wpłynął do Sejmu 30

Zmiany w Kodeksie Pracy w zakresie form monitorowania pracy pracowników 32

RACHUNKOWOŚĆ

Faktury tylko do paragonu, który zawiera NIP nabywcy 34

Dodatkowe badanie pojazdu dla potrzeb rozliczenia PIT 35

VAT kompleksowo – skorzystaj z wiedzy profesjonalistów 36

SZANOWNI PAŃSTWO

NOWOŚCI, ZMIANY TO HASŁO PRZEWODNIE TEGO NUMERU. Z POCZĄTKIEM ROKU WESZŁO ICH SPORO, A KOLEJNE JUŻ PRZEBIERAJĄ NÓŻKAMI, ABY ZARZUCIĆ NAS PAPIEROLOGIĄ I PROBLEMAMI. STARAMY SIĘ JE PAŃSTWU NIE TYLKO WYMIENIAĆ, ALE TEŻ OPISYWAĆ, JAK TEŻ JE KOMENTOWAĆ.

Piszemy o tym, co w ubiegłym miesiącu było najważniejsze, a więc o zmianach w: kwestii zakupu i użytkowania samochodu osobowego (s. 6), obniżonej stawce CIT (s.7), uldze za złe długi (s.8), opodatkowaniu kryptowalut (s.9), podatku u źródła (s.10). Pochylamy się nad nowościami proponowanymi w nowelizacji kodeksu karnego skarbowego (s.14-16), nowelizacji kodeksu pracy (s.32-33), jak też w nowelizacji kodeksu postępowania cywilnego (s.30-31). Te znane skądinąd tematy przeplatamy nieco mniej często poruszonymi, ale równie ciekawymi, jak np. zachęty podatkowe dla ASI (s.17) czy odpowiedzialności członka zarządu za zobowiązania spółki (s.21).

Niektóre z wymienionych nowelizacji już mają istotny wpływ na funkcjonowanie przedsiębiorstw, inne – jak np. obniżony tylko dla małych podatników CIT – mają mocno ograniczony zasięg.

Niestrudzenie śledzimy nowości, aby móc być dla Państwa rzetelnym wsparciem, jak też solidnym partnerem. Zapraszamy do codziennego przeglądania naszego portalu, jak też do lektury miesięcznika „Doradztwo Prawne i Podatkowe - RB Biuletyn”, dostępnego online, w którym rozwijamy szerzej wybrane wątki.

Miłej lektury
Katarzyna Kołbuś
Redaktor prowadząca

STYCZEŃ NR 1 (49) 2018

RB Magazine
ul. Marynarska 11, 02-674 Warszawa
tel. 22 276 61 84
rbbmagazine@russellbedford.pl

Wydawca

 Russell Bedford
taking you further

Redaktor Prowadząca
Katarzyna Kołbuś
katarzyna.kolbus@russellbedford.pl

Reklama
e-mail: marketing@russellbedford.pl

Projekt i skład
PDWA Interactive Agency
ul. Banderii 4 lok. 321
01-164 Warszawa
www.pdwa.pl

Informacje zawarte w tej publikacji są tylko dla celów informacyjnych i nie stanowią profesjonalnego doradztwa z zakresu księgowości, podatków, biznesu czy porad prawnych. Ustawy i przepisy zmieniają się szybko, więc informacje zawarte w niniejszym dokumencie mogą nie być kompletne i aktualne. Proszę skontaktować się z profesjonalnym doradcą przed podjęciem jakichkolwiek działań na podstawie zawartych informacji.

Dr Andrzej Dmowski prelegentem podczas konferencji „Badanie due diligence kluczem do bezpiecznej inwestycji”

Podczas VI Konferencji Zawodowej „Badanie due diligence kluczem do bezpiecznej inwestycji” wystąpił partner zarządzający Russell Bedford Poland, doktor nauk prawnych, Andrzej Dmowski.

Due diligence (z ang. należyta staranność) to poddanie przedsiębiorstwa analizie pod względem jego kondycji handlowej, finansowej, prawnej i podatkowej. Badanie ma na celu szczegółową ocenę aktualnej sytuacji przedsiębiorstwa oraz określenie istniejącego i potencjalnego ryzyka związanego z planowaną transakcją kapitałową (np. wydzielenie lub sprzedaż zorganizowanej części przedsiębiorstwa). Due diligence zwykle stanowi ostatni etap fazy przedtransakcyjnej, po którym następuje faza negocjacji. W trakcie due diligence zbiera się wszechstronne informacje na temat przedsiębiorstwa niezbędne do wyceny jego wartości oraz identyfikuje się czynniki mające na nią wpływ. Do przeprowadzenia badania due diligence angażuje się, zwykle biegłych rewidentów, doradców podatkowych, prawników. Proces przeprowadzania badania najczęściej polega na analizie dotychczasowej dokumentacji podmiotu gospodarczego.

Podczas konferencji „Badanie due diligence kluczem do bezpiecznej inwestycji”, która miała miejsce w dniu 5 lutego 2019 r. w Poznaniu, w World Trade Center, ekspert Russell Bedford wyjaśnił podatkowe aspekty badania należytej staranności.

VI Konferencja Zawodowa „Badanie due diligence kluczem do bezpiecznej inwestycji”

Termin: 05.02.2019 r.

Miejsce: Poznań, World Trade Center przy ul. Bukowskiej 12 (I piętro, sala 108)

Organizatorzy: Wielkopolski Oddział Krajowej Izby Doradców Podatkowych oraz Regionalny Oddział Polskiej Izby Biegłych Rewidentów w Poznaniu

III Konferencja Podatkowa 2019 - aktualne regulacje na 2019 rok oraz planowane zmiany w zakresie VAT i podatków dochodowych

Warszawa, 8-9 kwietnia 2019, Hotel Polonia Palace

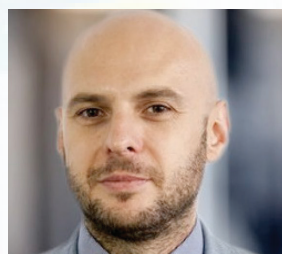
Prowadzący

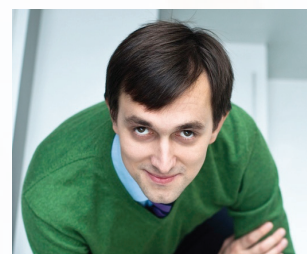
dr Andrzej Dmowski

Leszek Dutkiewicz

Radosław Kowalski

Łukasz Chłond

W programie:

- Uchwalone zmiany dotyczące podatku VAT w 2019 r.:
 - Najważniejsze projektowane zmiany na 2019 r.
 - Podatek dochodowy PIT
 - Podatek dochodowy CIT
 - Ordynacja, system podatkowy
 - Ceny transferowe

Organizator
i partnerzy

AKADEMIA

Russell Bedford
taking you further

eGospodarka.pl
Poradnik Internetu dla Twojej Firmy

KARIERA
W FINANSACH.PL

„Nowelizacje dotychczasowych przepisów podatkowych, wprowadzają wiele zmian w 2019 roku. Przede wszystkim musimy liczyć się z licznymi modyfikacjami przepisów CIT/PIT oraz ze zmodernizowanymi przepisami z zakresu cen transferowych”.

dr Andrzej Dmowski, CEO Russell Bedford

ZMIANY W PODATKACH 2019

Znowelizowane zostały także przepisy w sprawie sukcesji przedsiębiorstw, która do tej pory była znacznie utrudniona, a wręcz niejednokrotnie niemożliwa. Zmiany wprowadzają także zaostrzenia klauzul przeciwko unikaniu opodatkowania.

Samochód w firmie od 2019 roku

Każdy przedsiębiorca, który posiada w prowadzonej działalności samochód osobowy lub planuje zakup takiego samochodu, powinien przygotować się na nowe, mniej korzystne dla niego regulacje.

Zmiany w kwestii zakupu i użytkowania samochodu osobowego to:

- wprowadzenie limitu przy leasingu operacyjnym,
- ograniczenie możliwości ujmowania wydatków eksploatacyjnych w kosztach uzyskania przychodu dla samochodów osobowych wykorzystywanych zarówno służbowo jak i prywatnie.
- likwidację kilometrówki dla celów podatku dochodowego przy roz-

liczaniu samochodów prywatnych używanych w działalności,

- limit dla samochodów prywatnych, gdzie tylko 20% wydatków związanych z pojazdem można będzie zaliczyć do kosztów podatkowych.

Wraz z nowelizacją przepisów podatkowych, leasing operacyjny został objęty limitem w wysokości 150 tys. złw przypadku pojazdów spalinowych oraz 225 tys. złw przypadku pojazdów elektrycznych - w rozumieniu z art. 2 pkt 12 ustawy z dnia 11.01.2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz.U. poz. 317i 1356) – ta zmiana wymaga jeszcze uzyskania zgody Komisji Europejskiej. Warto wspomnieć, że do końca roku 2018, limitu nie było.

Zmienił się także limit amortyzacji pojazdów nabytych. Podniesiony został do kwoty 150 tys. zł dla pojazdów spalinowych oraz 225 tys. zł dla pojazdów elektrycznych. Z tym zastrzeżeniem, że w przypadku pojazdów elektrycznych – w rozumieniu w/w ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych, limit zacznie obowiązywać

po wydaniu zgody Komisji Europejskiej o zgodności pomocy publicznej ze wspólnym rynkiem i zacznie obowiązywać od dnia następującego po dniu ogłoszenia pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej.

Warto, także zwrócić uwagę na zmiany w opodatkowaniu kosztów poniesionych z tytułu zakupu paliwa oraz eksploatacji samochodów firmowych. Możliwość odliczenia kosztów w pełnej kwocie podatku będzie dostępna jedynie w przypadku pojazdu wykorzystywanego wyłącznie do celów działalności gospodarczej, gdzie obowiązkowe będzie prowadzenie dodatkowej ewidencji potwierdzającej. Natomiast, rozliczanie samochodów osobowych wykorzystywanych do celów mieszanych tj. prywatnie jak i służbowo ulegnie ograniczeniu aż o 25%, a przedsiębiorcy będą mogli skorzystać jedynie z 75% ulgi uwzględnionych kosztów uzyskania przychodu z wydatków związanych z samochodem osobowym.

Zmiany przepisów podatkowych w zakresie samochodów osobowych, które

nie są środkiem trwałym w firmie, mówią także o rezygnacji z „kilometrówki”. Zniósł ten obowiązek ustawa z dnia 23 października 2018 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw. (Dz.U. 2018 poz. 2159). Osoba prowadzi działalność gospodarczą nie będzie musiała prowadzić „kilometrówki” dla celów obliczenia podatku dochodowego. Zmienił się także limit kosztów związanych z użytkowaniem prywatnego samochodu w przedsiębiorstwie, który obecnie wynosi 20% ponoszonych wydatków eksploatacyjnych.

Dla kogo CIT 9 proc. ?

Od stycznia 2019 r. w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. 1992 Nr 21 poz. 86) stawka 15% podatku dochodowego została obniżona do 9% i będzie miała zastosowanie dla dochodów osiągniętych od 1 stycznia 2019 roku. Nową stawkę będzie można zastosować wyłącznie do przychodów ze źródeł innych niż zyski ka-

pitałowe, jednak nie każdy podatnik będzie mógł z niej skorzystać.

Niezbędnym do skorzystania przez podatnika z najniższej stawki CIT będzie dokładne zweryfikowanie czy w jego przypadku istnieje możliwość zastosowania obniżonej stawki CIT – 9%.

Przepisy odnoszą się do dwóch grup podatników, czyli do małych podatników prowadzących już działalność gospodarczą (stad limit brutto w celu weryfikacji prawa do zastosowania stawki) oraz podatników, którzy działalność dopiero rozpoczynają. W roku bieżącym zarówno jedni jak i drudzy muszą monitorować przychód netto bowiem po przekroczeniu progu tracą prawo do stawki 9%.

Stawka przewidziana jest dla podatnika CIT posiadającego status małego podatnika, który dodatkowo nie przekroczył 1,2 mln euro netto przychodu w roku poprzednim jak i w roku bieżącym (wartość przeliczana będzie według średniego kursu NBP na pierwszy dzień roboczy roku podatkowego w zaokrągleniu do 1000 zł.).

Ułatwieniem dla nowych podmiotów, które będą chciały zastosować pomniejszoną stawkę CIT będzie wyłączenie nie przekroczenia w pierwszym roku działalności przychodu w wysokości 1,2 mln euro netto. Wyłączone z możliwości zastosowania obniżonej stawki CIT będą podatkowe grupy kapitałowe. Stawka CIT 9% nie może być zastosowana w przypadku spółek dzielonych, jak również w przypadku podatników wnoszących wkład w postaci przedsiębiorstwa w wartości przekraczającej 10 000 euro.

Podatek od budynków wynajmowanych

Zmiany w podatkach przynoszą nam także znowelizowane przepisy dotyczące budynków wynajmowanych. W 2019 roku właściciele budynków wartych łącznie ponad 10 mln zł, którzy czerpią dochody z najmu tych budynków, zapłacą podatek od nieru-

chomości komercyjnej, czyli wynajmowanej. Przed nowelizacją podatek od nieruchomości komercyjnych obciążał jedynie właścicieli budynków zaklasyfikowanych jako:

- dom towarowy,
- centrum handlowe,
- samodzielny sklep,
- budynek handlowo-usługowy lub
- biurowy.

Zgodnie z nowymi przepisami nie charakter nieruchomości a jej wartość będzie decydowała o tym, czy nieruchomość zostanie objęta podatkiem od nieruchomości komercyjnych. Oznacza to, że zmienił się kształt podatku od nieruchomości komercyjnych, a każdy należący do podatnika budynek, także ten, który jest współwłasnością będzie podlegał comiesięcznej daninie w wysokości 0,035% wartości początkowej budynku. Opodatkowaniu będzie podlegał każdy budynek, który został oddany w całości albo w części do użytkowania na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze. Tak więc, znacznie więcej podmiotów będzie zobowiązanych do zapłaty podatku od nieruchomości komercyjnej.

Prawie wszyscy właściciele budynków o wartości przekraczającej łącznie 10 mln zł, którzy czerpią dochody z najmu lub podobnych umów będą objęci podatkiem od nieruchomości komercyjnych. Wynika z tego, że właściciele hal magazynowych, którzy wynajmują tylko część powierzchni hali jak również właściciele apartamentów, którzy świadczą usługi wynajmu a nie świadczą usług hotelowych zapłacą daninę. Podatkowi od nieruchomości komercyjnych nie będą podlegały budynki służące do określonych celów publicznych jak również te budynki, których powierzchnia wynajmowana nie przekroczy 5% całkowitej powierzchni budynku.

Innovation Box, czyli preferencyjne opodatkowanie dochodów z praw własności intelektualnej

W 2019 roku, aby uatrakcyjnić prowadzenie w Polsce działalności badawczo-rozwojowej przez polskie i zagraniczne przedsiębiorstwa, wprowadzony został 5% podatek od dochodów uzyskiwanych z tytułu praw własności intelektualnej, których podatnik jest właścicielem, współwłaścicielem, użytkownikiem lub posiada prawa do korzystania z tych własności na podstawie umowy licencyjnej, a także te, które są chronione na podstawie obowiązującego prawa krajowego lub międzynarodowego, oraz te chronione przez opatentowanie, posiadające prawo do rejestracji wzoru przemysłowego, czy prawo do ochrony wzoru użytkowego. Prowadzi to do korzystniejszego rozwiązania dla podatników, którzy uzyskują dochody z komercjalizacji wytworzonych lub rozwiniętych przez nich praw własności intelektualnej.

Wdrożone pod nazwami: Patent Box, Intellectual Property Box, Knowledge Development Box, i funkcjonujące w wielu krajach takich jak: Słowacja, Francja, Węgry, Holandia Wielka Brytania, rozwiązanie, proponowane w Polsce pod nazwą IP Box czyli Innovation Box, które cechuje obniżenie stawki podatkowej od dochodów z praw własności intelektualnej ma prowadzić do wzrostu zainteresowania pracami badawczo-rozwojowymi prowadzonymi w Polsce. Innowacja ta czyni Polski system podatkowy bardziej konkurencyjnym i atrakcyjniejszym dla firm rozwijających wysokie technologie. Zaprojektowana ulga ma zapobiegać lokowaniu posiadanych praw własności intelektualnej przez przedsiębiorców w krajach, które oferują niższe opodatkowanie dla podatników uzyskujących przychody z tytułu praw własności intelektualnej.

Dochód uzyskany z tytułu opłat licencyjnych lub innych należności związanych z wykorzystaniem prawa własności intelektualnej, jak dochód ze sprzedaży prawa własności intelektualnej, dochód z aktywa uwzględnionego w cenie sprzedaży lub usługi, bę-

dzie dochodem kwalifikującym się do ulgi IP Box. Z ulgi Innovation Box podatnik będzie mógł skorzystać także w sytuacji, gdy dokona zakupu praw własności intelektualnej, pod warunkiem poniesienia kosztów związanych z rozwojem lub ulepszeniem nabytego prawa.

Danina solidarnościowa

W 2019 roku wprowadzona została danina solidarnościowa. Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych zakłada pomoc, wsparcie i walkę z wykluczeniem społecznym osób niepełnosprawnych.

Fundusz zasilany będzie z:

- daniny solidarnościowej w wysokości 4% od dochodów osób fizycznych, które zarobiły powyżej 1 mln zł w roku podatkowym oraz
- obowiązkowej składki na Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych, która pokrywana będzie ze składki, z Funduszu Pracy w wysokości 0,15%.

Szacuje się, że osób, które zapłacą daninę solidarnościową czyli takich, którzy zarabiają powyżej 1 mln zł rocznie w roku podatkowym będzie około 21 tysięcy, a przychody z tytułu daniny solidarnościowej oraz obowiązkowej składki wyniosą około 2 mld zł rocznie. Pieniądze będą wpływały do urzędu właściwego ze względu na adres zamieszkania podatnika, czyli do tego samego urzędu skarbowego, w którym podatnik rozlicza podatek dochodowy.

Exit tax

Exit tax czyli podatek od przeprowadzki, ma zniechęcać przedsiębiorców do przenoszenia siedzib czy aktywów majątkowych do innych krajów. Wprowadzenie exit tax wynika z europejskiej dyrektywy przeciw nadużyciom podatkowym. W wielu przypadkach przeniesienie biznesu miało uzasad-

nienie czysto fiskalne, a głównym celem była optymalizacja podatkowa.

Podatek ten zaczął obowiązywać od 1 stycznia i obejmuje przedsiębiorców oraz osoby fizyczne przenoszące biznes lub prywatny majątek za granicę. Podstawowa składka podatku to 19 %, ale przewidziano też łagodniejszą 3% stawkę.

Zgodnie z nowymi regulacjami firma przenosząca się za granicę zapłaci 19 % podatku, a osoba fizyczna nie prowadząca biznesu, rozliczająca się według PIT, 3 % lub 19 % - od aktywów finansowych powyżej 4 mln zł. Podatek będzie dotyczył osób, które chcą wyprowadzić się poza Polskę, wcześniej mieszkając w naszym kraju przynajmniej 5 lat. Exit tax obejmować będzie potencjalny zysk z posiadanych papierów wartościowych, funduszy inwestycyjnych i udziałów w spółkach. Podatek obciąży firmy, które przenoszą majątek przedsiębiorstwa za granicę, w związku z czym wypracowany dzięki niemu dochód nie będzie podlegał opodatkowaniu w Polsce.

Ulga na złe długi

Od początku roku 2019, weszły w życie nowe regulacje dotyczące zasad korzystania z ulgi na złe długi. Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. 2004 Nr 54 poz. 535), po nowelizacji zawiera wiele uproszczeń zakładających, że podatnicy w przypadku braku uregulowania płatności przez kontrahenta będą mogli szybciej skorzystać z ulgi na złe długi. Ustawa zakłada również, że dzięki nowym regulacjom w kieszeniach przedsiębiorców zostanie około 4 mln zł w przeciągu najbliższych 10 lat. Nowe przepisy obejmują przede wszystkim sektor małych i średnich przedsiębiorstw dlatego nowe regulacje nazywane są pakietem MŚP. Od 1 stycznia 2019 roku weszło w życie skrócenie okresu, po upływie, którego wierzytelność uznaje się za nieściągalną. Do tej pory termin ten wyno-

sił 150 dni od dnia upływu terminu płatności określonego w umowie lub na fakturze. Od nowego roku termin zostaje skrócony do 90 dni, a przedsiębiorcy będą mogli szybciej skorzystać z ulgi na złe długi i wcześniej obniżyć należny VAT, tym samym dłużnicy będą zmuszeni do wcześniejszej niż obecnie korekty odliczonego VAT. W przypadku uprawdopodobnienia nieściągalności wierzytelności powstałych przed 1 stycznia 2019 roku, czyli wobec takich wierzytelności, które powstały przed datą wejścia w życie nowych przepisów, podatnicy także będą mogli skorzystać z nowych przepisów wobec tych wierzytelności.

Finansowanie kapitałem własnym

Wraz ze zmianami przepisów w prawie podatkowym, które weszły w życie z początkiem 2019 roku, finansowanie kapitałem własnym będzie korzystniejsze dla przedsiębiorców, a Ministerstwo Finansów na zachętę chce zaproponować możliwość pozostawienia w spółkach kapitału na rozwój. Rząd tym samym chce wyeliminować zróżnicowanie pomiędzy sposobem finansowania działalności. W ramach Notional Interest Deduction, zakłada się wprowadzenie nowego rozwiązania w ustawach podatkowych, które daje możliwość podwyższenia kosztów uzyskania przychodów o odpowiednik kosztu finansowania dłużnego takiego jak odsetki od pożyczki, w momencie gdy nawet rzeczywiste koszty nie zostały poniesione. W przypadku kiedy źródłem finansowania spółki są dopłaty wnoszone przez wspólników lub przez tzw. zyski zatrzymane, koszty pozyskania kapitału będą mogły stanowić podatkowe koszty w wartości odpowiadającej iloczynowi kwoty dopłaty wspólnika do spółki lub zysku przekazanego na kapitał rezerwowy / zapasowy oraz iloczynowi stopy referencyjnej NBP obowiązującej w ostatnim dniu roboczym roku poprzedzającego rok podatkowy (wynoszącej obecnie 1,5%) powiększonej o 1 punkt procentowy. Zasadą rozliczenia kosztów

W 2019 roku, aby uatrakcyjnić prowadzenie w Polsce działalności badawczo-rozwojowej przez polskie i zagraniczne przedsiębiorstwa, wprowadzony został 5% podatek od dochodów uzyskiwanych z tytułu praw własności intelektualnej

finansowania własnego jako koszt uzyskania przychodu, będzie możliwość rozpoznania przypuszczalnych kosztów finansowania kapitałem własnym w kosztach uzyskania przychodu. Ulga przysługiwać będzie w roku wniesienia dopłaty lub przekazania zysku na kapitał zapasowy oraz w dwóch kolejnych latach, z tym, że roczny limit zaliczania teoretycznych odsetek od kosztów podatkowych będzie wynosił 250 tys. zł

Opodatkowanie kryptowalut

Celem nowelizacji prawa podatkowego w 2019 roku jest również uproszczenie przepisów w zakresie opodatkowania obrotu walutami wirtualnymi tzw. kryptowalutami. Zmiany kierowane są zarówno do przedsiębiorców jak i osób fizycznych.

Podatnicy inwestujący w kryptowaluty mieli do tej pory utrudnione zadanie a Ministerstwo Finansów rzucało im kłody pod nogi, jednocześnie doprowadzając do ekspatriacji polskich giełd walut wirtualnych, które kontynuują swoją działalność w bardziej przyjaznych kryptowalutom krajach takim jak np. Malta.

Zmiany w opodatkowaniu kryptowalut były konieczne, gdyż przepisy dotyczące opodatkowania obrotu kryptowalutami nie były przyzwoite

i doprowadziły do „burzy” wśród inwestorów oraz do dużych problemów z realną oceną należnego podatku. Osoby, które handlowały kryptowalutami obciążone były 18% lub 32% podatkiem od sprzedaży praw majątkowych, a jednocześnie miały obowiązek odprowadzania 1 % podatku od czynności cywilnoprawnych, od każdej transakcji.

Dla osób, które dokonywały wielu transakcji oznaczało to powstanie zobowiązań podatkowych wielokrotnie przewyższających ich zysk z dokonanej transakcji. Rząd jednak postanowił uregulować kwestię kryptowalut i zaliczyć przychody z obrotu wirtualnymi walutami do przychodów z kapitałów pieniężnych. Przychody podmiotów prowadzących działalność gospodarczą podlegają opodatkowaniu, jak w tym przypadku wymiana waluty wirtualnej na towar lub usługę itd. Obciążenie podatkowe z tego tytułu wynosi obecnie 19%. Opodatkowaniu nie podlegają zaś transakcje polegające na wymianie jednych walut wirtualnych na inne.

Konwersja długu na kapitał

Zmiany w ustawach o PIT z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. 1991 Nr 80 poz. 350), CIT z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. 1992 Nr 21 poz. 86) oraz niektórych innych ustawach, wprowadzają m. in. zmiany w zakresie kosztów uzyskania przychodów wykazywanych w związku z konwersją długu na kapitał. W życie wchodzi przepisy, które zgodnie z ich brzmieniem, jeśli przedmiotem wkładu niepieniężnego jest wierzytelność przysługująca wnoszącemu wkład niepieniężny z tytułu pożyczki uprzednio udzielonej przez ten podmiot spółce, podatnik wnoszący taki wkład może zaliczyć do swoich kosztów uzyskania przychodów wartość odpowiadającą kwocie udzielonej uprzednio pożyczki, nie wyższej jednak niż przyjęta przez strony (wspólnika-pożyczkodawcę i przez

spółkę) wartość takiej wierzytelności, określona na dzień jej wniesienia.

Spółki kapitałowe w trakcie prowadzonej działalności gospodarczej niejednokrotnie korzystają ze wsparcia finansowego na przedsięwzięcia kapitałochłonnej inwestycji.

Najszybszą i najtańszą formą uzyskania niezbędnych środków pieniężnych są pożyczki udzielone takim spółkom przez jej własnych wspólników. Nie powstaje bowiem przy takiej czynności obowiązek zapłaty podatku od czynności cywilnoprawnych.

Zdarza się również, że po upływie czasu na jaki umowa pożyczki została zawarta, spółka nie dysponuje środkami finansowymi, które mogłaby zwrócić wspólnikowi – pożyczkodawcy. W takich sytuacjach warto rozważyć proces konwersji pożyczki na kapitał zakładowy spółki kapitałowej.

Do kosztów uzyskania przychodów podatnik będzie mógł zaliczyć taki wkład jaki odpowiada kwocie udzielonej uprzednio pożyczki, nie wyższy jednak niż przyjęty przez strony, czyli przez wnoszącego i przez spółkę. Wartość takiej wierzytelności, musi być określona na dzień jej wniesienia.

W przypadku, kiedy przedmiotem wkładu pieniężnego będzie wierzytelność własna wcześniej zaliczona przez wnoszącego wkład, do przychodów należnych, podatnik wnoszący taki wkład będzie mógł zaliczyć go do kosztów uzyskania przychodu. Kon-

wersja długu na kapitał skutkuje aporem niepieniężnym, który powoduje powstanie przychodu podatkowego. Przy takim założeniu podatnicy powinni być uprawnieni do rozpoznania kosztów podatkowych w wysokości wartości konwertowanej wierzytelności. W roku 2019 wprowadza się nowe regulacje kosztów uzyskania przychodów przy aporcie wierzytelności, jako wysokości konwertowanej pożyczki lub innej wierzytelności zaliczonej uprzednio do przychodów należnych.

Nowe przepisy mają zastosowanie do dochodów (przychodów) uzyskanych od 1 stycznia 2019 roku.

Podatek u źródła - nowe zasady

Od 2019, nowe regulacje związane z rozliczeniem podatku u źródła dotyczą praktycznie wszystkich jego obszarów. Przepisy dotyczą zasad tzw. należytej staranności, nowego trybu poboru podatku, wprowadzenia postępowania w sprawie zwrotu podatku, czy też rozszerzenie definicji tzw. rzeczywistego odbiorcy należności.

Do wypłaty świadczeń do 2 mln zł skorzystać możemy ze zwolnienia lub pobrania podatku w niższej wysokości wynikającego z Urzędowego Poświadczenia Odbioru, z tym, że podatnik musi dochować należytej staranności w zweryfikowaniu prawa do zwolnienia lub prawa do niższej stawki. Natomiast wypłaty powyżej 2 mln zł co do zasady powodują pobór podatku i procedurę ewentualnego jego

zwrotu jeśli został pobrany nienależnie lub w wysokości wyższej niż należna. Pod pewnymi warunkami można się jednak z poboru podatku zwolnić, poprzez złożenie stosownego oświadczenia lub wystąpienie o opinie do organu podatkowego. Należy pamiętać, że pojęcie należytej staranności po raz pierwszy pojawia się wprost w odniesieniu do przepisów ustaw o podatkach dochodowych jednocześnie nie określając jakiegokolwiek definicji ustawowej pojęcia należytej staranności co stanowi swego rodzaju nowinę w aspekcie rozliczeń w zakresie CIT i PIT.

Zaletą stanie się uniknięcie konieczności dochodzenia podatku u źródła przez kontrahentów zagranicznych. Ustawa przewiduje, że organ będzie mógł sprawdzić warunki do zwrotu poprzez wystąpienie z wnioskiem o udzielenie informacji podatkowych do organu innego kraju, jak również przeprowadzić kontrolę podatkową na terytorium kraju, którego siedziba podatnika się mieści.

W przypadku nieprzestrzegania wymogów należytej staranności zostanie nałożona sankcja w postaci dodatkowego zobowiązania podatkowego w wysokości 10 % podstawy opodatkowania.

Są to jedne z licznych zmian przepisów systemu podatkowego wchodzące w życie w 2019 roku, które mają na celu uszczelnienie systemu podatkowego oraz zwalczanie unikania opodatkowania.

DR ANDRZEJ DMOWSKI

Partner Zarządzający odpowiedzialny za Departament Prawny. Od 2011 roku pełni funkcję jednego z Partnerów Zarządzających w korporacji Russell Bedford Poland, oraz członka zgromadzenia dyrektorów Russell Bedford International - firm doradczych działających w ponad 90 krajach na całym świecie.

NAPOJE ROŚLINNE Z WYŻSZĄ STAWKĄ VAT. ZMIANA, KTÓRA UDERZA W ALERGIKÓW

Rząd chce promować zdrową żywność, a jednocześnie podnosi na nią podatek. Wraz z nowelizacją przepisów podatkowych zmienia się stawka VAT m. in. na napoje roślinne, które stanowią zdrową alternatywę dla mleka krowiego.

Ministerstwo Finansów deklaruje, że głównym powodem wprowadzenia nowych stawek VAT jest promocja zdrowych, pełnowartościowych produktów. Według nowej matrycy VAT na rok 2019 zastosowano wzrost stawki podatku na napoje z 5 na 23%, w tym także na napoje roślinne. Zmiana ta mocno uderza w dużą grupę osób cierpiących na alergie na białko mleka krowiego oraz w posiadających nietolerancję laktozy, a także w pozostałe osoby, które z różnych innych względów dietetycznych nie mogą spożywać mleka krowiego. Zmiana dotknie także wegan i wegetarian.

Szacuje się, że w polskim społeczeństwie jest około 25% osób, które cierpią na nietolerancję laktozy, a według raportów w naszym kraju jest 8% wegetarian i 7% wegan, przy czym liczby te stale rosną. Napoje roślinne wyprodukowane na bazie migdałów, orzechów, ryżu, soi czy owsa stanowią zdrową alternatywę mleka krowiego

dla wyżej wymienionych grup społecznych. Nazwa – napój, dla produktów roślinnych jest myląca i prawdopodobnie przez to, produkty te zostały zakwalifikowane do jednej kategorii wraz ze słodzonymi sokami. Zgodnie z unijnymi przepisami nazwa mleko zarezerwowana jest dla produktów pochodzenia zwierzęcego. Producenci roślinnych alternatyw używają nazwy „napój”, gdyż w przypadku napoju roślinnego musi on zostać rozcieńczony, ponieważ produkt nierozcieńczony byłby zbyt gęsty aby mógł nadawać się do wypicia, co jednocześnie nie umniejsza jego wartości odżywczych. Napoje roślinne są źródłem: wapnia, białka, żelaza, magnezu czy witaminy B12, a tym samym stanowią ważny element prawidłowo zbilansowanej diety. Jeśli chodzi o wartości odżywcze, to napój sojowy jest najpopularniejszą, a zarazem najbardziej zbliżoną alternatywą do mleka krowiego, które jest jednym z głównych źródeł aler-

genów, zwłaszcza u małych dzieci. Ponadto według raportu Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa produkty mleczne są nieporównywalnie bardziej szkodliwe dla atmosfery niż soja. Należy także wspomnieć o problemie wylesienia, za które aż w 70% odpowiada hodowla zwierząt, w tym 19% przypisuje się samej produkcji nabiału.

W kontekście zmiany stawki podatku na napoje roślinne niezrozumiałe jest stanowisko rządu, który na mocy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zobowiązany jest do troski o środowisko naturalne. Rząd wprowadzając nowe stawki VAT na napoje roślinne dyskryminuje osoby, które cierpią na alergie na białko mleka krowiego, osoby posiadające nietolerancję laktozy oraz we wszystkich tych, którzy swoimi decyzjami konsumenckimi starają się ograniczyć swój negatywny wpływ na środowisko.

PAWEŁ BOŚ

Autor licznych artykułów o tematyce prawno-podatkowej, publikowanych w prasie branżowej. Związany z Russell Bedford Poland od 2018 roku. Student Prawa na Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie oraz absolwent Zarządzania na Politechnice Świętokrzyskiej

JAK SPORZĄDZAĆ ANALIZY PORÓWNAWCZE I OPIS ZGODNOŚCI DLA POTRZEB DOKUMENTACJI PODATKOWYCH?

Ministerstwo Finansów opublikowało pierwsze rekomendacje Forum Cen Transferowych. Dotyczą one dwóch aspektów, z którymi podatnicy mogą mieć trudności podczas prac związanych z przygotowywaniem dokumentacji podatkowych dla swoich transakcji. Rekomendacje dwóch pierwszych grup roboczych dotyczą sporządzania analiz porównawczych oraz opisów zgodności. Rekomendacje pierwszej grupy roboczej dotyczą technicznych aspektów przygotowywania analiz porównawczych.

Wnioski przedstawione w raporcie dotyczą przede wszystkim tego z jakich danych i w jaki sposób może korzystać podatnik sporządzający analizę porównawczą. W rekomendacji wskazano m.in. w jaki sposób należy rozumieć ustawowe kryterium lokalności danych (co budzi uzasadnione wątpliwości podatników wobec zapisu ustawowego, zgodnie z którym analiza danych porównawczych powinna zawierać dane porównywalne o podmiotach mających siedzibę lub zarząd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli dane są dla podatnika dostępne). W odniesieniu do tego kryterium wyjaśniono, że podatnicy powinni w pierwszej kolejności kierować się czynnikami porównywalności a to czy ostatecznie zidentyfikowane dane będą miały charakter lokalny, regionalny, globalny czy też inny, powinno być pochodną tych czynników i dostępności danych. Zgodnie z rekomendacją brak lokalnych obserwacji w przyjętej próbie nie może stanowić przesłanki do zakwestionowania analizy porównawczej, o ile ustawowe kryteria porównywalności są spełnione.

Publikacja zawiera również uwagi dotyczące wykorzystania danych wewnętrznych, w których wskazano ich korzystanie z jakiego źródła informacji jest zarówno korzystne z punktu widzenia podatnika (czas i koszty) jak i preferowane przez organy podatkowe (potencjalnie wysoki stopień porównywalności). Ich wykorzystanie wymaga zachowania ścisłych kryteriów porównywalności, w związku z czym decydując się na korzystanie z danych wewnętrznych podatnik powinien zadbać o odpowiednie udokumentowanie, że takie kryteria porównywalności w przypadku wykorzystanych danych wewnętrznych zostały spełnione.

W komentarzu dotyczącym wykorzystania danych ofertowych wskazano natomiast, że co do zasady dane z ofert powinny stanowić źródło informacji do sporządzania opisu zgodności warunków transakcji, a jedynie nieliczne dane ofertowe (pochodzące np. z giełdy towarowej) po spełnieniu kryteriów porównywalności, mogą potencjalnie stanowić dane przydatne dla przeprowadzenia analizy porównawczej metodą porównywalnej ceny niekontrolowanej.

Wskazano przy tym, że żaden przepis polskiej ustawy ani dokumenty OECD czy też JTPF nie zawierają zapisów, które zabraniałyby wykorzystanie danych ofertowych w procesie analizy rynkowych warunków transakcji.

Z pozostałych uwag jakie zostały przedstawione w tej publikacji warto zwrócić uwagę również na te dotyczące wykorzystania/odrzućenia wartości skrajnych z próby danych porównawczych. W praktyce sporządzając analizy porównawcze, szczególnie w przypadku danych dotyczących całych podmiotów, w trakcie doboru próby podatnicy pozyskują dane podmiotów, które osiągnęły stratę, w dotychczasowej praktyce pojawiały się często wątpliwości, czy takie dane mogą być wykorzystane. Rekomendacja w tym zakresie wskazuje, że ujemny wynik finansowy danego podmiotu nie powinien być wyłączną podstawą do jego wyeliminowania w trakcie doboru próby. Konieczność wyłączenia danych dotyczących takiego podmiotu może zaistnieć, o ile jest to uzasadnione okolicznością, iż podmiot ten nie spełnia któregoś (jednego lub wielu) z kryteriów po-

równywalności przyjętych w trakcie przeprowadzania analizy. Wskazano również, że dopuszczenie możliwości posługiwania się miarami statystycznymi powinno służyć wyeliminowaniu wpływów wartości skrajnych na ostateczny zakres jaki w wyniku analizy zostaje ustalony jako przedział wartości rynkowych.

W pozostałych komentarzach w większości potwierdzono obserwacje, jakie są znane na dzień dzisiejszy na podstawie obowiązujących przepisów i utrwalonej praktyki:

- potwierdzono, iż organy skarbowe nie powinny stosować danych pochodzących ze źródeł niedostępnych publicznie (zakaz stosowania tzw. *secret comparables*);
- potwierdzono, iż brak jest wytycznych dotyczących rekomendowanej czy też minimalnej liczby próby porównawczej;
- co do wyboru punktu z przedziału wskazano, iż co do zasady każdy punkt w przedziale, w którym znajdują się dane spełniające kryteria porównywalności stanowi informację o cenie rynkowej;
- potwierdzono konieczność dokonywania cyklicznego przeglądu rzeczywistego przebiegu transakcji w celu dokonania aktualizacji analizy porównawczej w sytuacji gdy podatnik stwierdzi w oparciu o indywidualnie przyjęte kryteria porównywalności powstanie znacznych różnic.

Publikacja 2 grupy roboczej dotyczy sporządzania opisów zgodności warunków transakcji oraz innych zdarzeń ustalonych z podmiotami powiązanymi z warunkami, które ustaliłyby między sobą podmioty niezależne. W ramach publikacji zawarto komentarze, które mogą stanowić pewną odpowiedź w jaki sposób podatnicy mogą sobie poradzić ze sporządzeniem opisu zgodności

- wskazano, iż sporządzając opis zgodności podatnik powinien wyjaśnić dlaczego przygotowanie analizy porównawczej nie było możliwe (nie ma obowiązku „eliminowania” wszystkich dopuszczalnych metod szacowania cen) następnie wskazać z jakich danych skorzystał (informacje wewnętrzne dotyczące przyjętej praktyki, znajomość branży, profesjonalnych standardów itp.), uzasadnić wybór tych danych i ostatecznie przedstawić wyniki przeprowadzonej przez siebie analizy;
- opisem zgodności może być każde opracowanie lub wywód, na mocy którego podatnik uprawdopodobni, że w transakcji kontrolowanej zastosował warunki rynkowe;
- opis może mieć dowolną formę – opisu słownego, graficznego, diagramu, zestawienia tabelarycznego, czy też łącznie kilku takich form;

- opis zgodności może zawierać wyceny niezależnych ekspertów, ogólnodostępne analizy rynkowe/branżowe, powszechnie używane w danej branży notowania rynkowe, informacje na temat ofert cenowych, dane wewnętrznie dostępne dla podatnika (umowy z kontrahentami, polityki wewnętrzne i inne), przeprowadzone analizy dotyczące inwestycji/produktu/ponoszonych kosztów, odniesienie do ogólnej sytuacji ekonomicznej czy też do Wytycznych OECD oraz prac JTPF.

W zakresie powyższych komentarzy/rekomendacji podatnicy mogą nadal odnieść wrażenie braku jednoznacznych wskazówek w wielu aspektach, jednak powyższe wskazówki można potraktować jako zalecenie, aby podatnicy nie obawiali się wykorzystywać wszelkich dostępnych wewnętrznie czy też zewnętrznie danych dla analizowania oraz potwierdzania rynkowego charakteru realizowanych transakcji z podmiotami powiązanymi. Ze względu na charakter tematyki cen transferowych formułowanie wszelkiego rodzaju generalnych zaleceń zawsze będzie zawierało zastrzeżenie, iż w każdym przypadku należy odwołać się do indywidualnych, specyficznych warunków i okoliczności danej konkretnej transakcji.

LESZEK DUTKIEWICZ

Partner w Russell Bedford. Od 2011 roku związany z Russell Bedford Poland. W latach 2008 – 2011 pracował dla czołowych firm doradczych (Ernst&Young, KPMG, BDO) świadcząc usługi z zakresu doradztwa podatkowego. Specjalizuje się w prawie podatkowym i gospodarczym, przede wszystkim w zakresie prawa podatkowego międzynarodowego, postępowań podatkowych, podatku VAT oraz cen transakcyjnych. Autor publikacji o tematyce związanej z prawem podatkowym, cywilnym i międzynarodowym. Wykładowca na szkoleniach z zakresu prawa podatkowego. Posiada wykształcenie prawnicze, w 2008 roku ukończył studia na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego.

CZYNNY ŻAL – PROPOZYCJE ZMIAN W PRZEPISACH KODEKSU KARNEGO SKARBOWEGO

Ministerstwo Sprawiedliwości opublikowało na stronach rządowego centrum legislacji projekt nowelizacji ustawy Kodeks karny skarbowy. Pośród szeregu proponowanych zmian jedna może mieć istotne znaczenie nie tylko dla przedsiębiorców, ale również przeciętnego „Kowalskiego”, czyli osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej. Chodzi o ograniczenie możliwości skorzystania z tzw. czynnego żalu.

Czynny żal to instytucja kodeksu karnego skarbowego, która pozwala uniknąć odpowiedzialności w razie popełnienia czynu zabronionego – przestępstwa lub wykroczenia skarbowego. I nie chodzi tu wyłącznie o wyłudzenia podatkowe na dużą skalę, ale również o drobniejsze błędy w wypełnianiu obowiązków wobec fiskusa, takie jak niezłożenie wymaganych deklaracji lub zeznań podatkowych w odpowiednim terminie, wpłata podatku w niższej wysokości

czy nierzetelne prowadzenie ksiąg podatkowych. Każdy podatnik, któremu zdarzy się uchybienie, może uniknąć odpowiedzialności, jeśli jeszcze przed jego wykryciem powiadomi organ podatkowy o popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia skarbowego i jednocześnie naprawi popełniony błąd – np. złoży deklarację podatkową. Możliwość skorzystania z czynnego żalu nie jest jednak bezwarunkowa. Czynny żal będzie nieskuteczny w przypadku:

- organ ścigania miał już wiedzę o popełnionym przestępstwie lub wykroczeniu,
- organ ścigania podjął już czynności służbowe zmierzające do ujawnienia przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego, chyba że czynność ta nie dostarczyła podstaw do wszczęcia postępowania o ten czyn zabroniony,
- sprawca kierował wykonaniem

ujawnionego czynu zabronionego, wykorzystując uzależnienie innej osoby od siebie, polecił jej wykonanie ujawnionego czynu zabronionego, zorganizował grupę albo związek mający na celu popełnienie przestępstwa skarbowego albo taką grupą lub związkiem kierował, nakłaniał inną osobę do popełnienia przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego w celu skierowania przeciwko niej postępowania o ten czyn zabroniony.

Oznacza to np. że jeśli urząd skarbowy rozpoczął kontrolę podatkową w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych za dany rok, a podatnik zapomniał złożyć zeznania podatkowego, to jego czynny żal nie pozwoli wyłączyć odpowiedzialności.

Projekt zmian do ustawy znacznie ogranicza możliwość skorzystania z czynnego żalu poprzez modyfikację przesłanek jego skuteczności. Przepisy przewidują bowiem, że czynny żal będzie nieskuteczny porozpoczęciu przez organ czynności służbowej, w szczególności przeszukania, czynności sprawdzającej lub kontroli zmierzającej do ujawnienia przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego. Zmiana z pozoru wydaje się niewielka, ale może mieć poważne konsekwencje dla podatników. Po zmianie do uznania czynnego żalu za nieskuteczny wystarczającym będzie podjęcie czynności nie tylko przez organ ścigania np. prokuratora czy Naczelnika US, ale każdy inny or-

gan państwowy np. ZUS, PIP. Druga z proponowanych zmian dotyczy usunięcia zastrzeżenia, że podjęte przez organy czynności służbowe musiały dostarczyć podstaw do wszczęcia postępowania karnego skarbowego. Czynność taka miała znaczenie dopiero w sytuacji, w której efektem było wykrycie przestępstwa lub wykroczenia. Po zmianach nie będzie miało to znaczenia. Stawia to podatników w bardzo niezręcznej sytuacji. Może się bowiem okazać, że prowadzone np. przez ZUS czynności sprawdzające niezwiązane ze zobowiązaniami podatkowymi uniemożliwią podatnikowi złożenie czynnego żalu, nawet jeśli w ich wyniku nie będzie podstaw do wszczęcia postępowania karnego skarbowego. Organy podatkowe będą mogły również podważyć skuteczność złożonego czynnego żalu na przykład poprzez wskazanie, że prowadzą już czynności służbowe zmierzające do wykrycia nieprawidłowości podatkowych np. czynności analityczne związane z przetwarzaniem danych otrzymanych w jednolitych plikach kontrolnych.

Ministerstwo Finansów wyjaśnia, że zaproponowane zmiany nie będą miały zastosowania do drobnych błędów popełnianych przez podatników. Z autopsji wiemy jednak, że działania organów podatkowych nie zawsze są ustawione frontem do podatników. Zapewnienia fiskusa zostaną zweryfikowane przez praktykę stosowania nowych przepisów przez urzędników aparatu skarbowego, o ile wejdą w życie w zaproponowanym kształcie..

*Projekt zmian
do ustawy znacznie
ogranicza możliwość
skorzystania
z czynnego żalu,
poprzez modyfikację
przesłanek jego
skuteczności. Przepisy
przewidują bowiem,
że czynny żal będzie
nieskuteczny
po rozpoczęciu
przez organ czynności
służbowej*

MARCIN KOŁKOWICZ

Doradca podatkowy, konsultant podatkowy w Russell Bedford Poland Sp. z o.o., absolwent Administracji, Zarządzania oraz Marketingu Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego im. Jana Pawła II. Tematyką prawa podatkowego zajmuje się od 2012 roku. Doświadczenie zdobywał w lubelskich oraz warszawskich kancelariach doradztwa podatkowego. Autor i współautor wielu publikacji podatkowych, w szczególności dla portalu prawno-podatkowego TaxFin.pl. W swojej karierze zajmował się zarówno zagadnieniami dotyczącymi podatków bezpośrednich jak i pośrednich, ze szczególnym uwzględnieniem podatku od towarów i usług (VAT).

MAŁE ZMIANY – WIELKIE KONSEKWENCJE. PROJEKT NOWELIZACJI KODEKSU KARNEGO SKARBOWEGO

W opublikowanym na początku stycznia projekcie zmian kodeksu karnego skarbowego znaleźć można wiele na pozór drobnych zmian, za którymi kryją się istotne konsekwencje dla sprawców przestępstw i wybroczeń skarbowych. Przyjrzyjmy się kilku z nich.

Dotychczasowe brzmienie art. 23 § 1 k.k.s. wskazuje, iż w przypadku wymierzenia grzywny najniższa stawka dzienna wynosi 10, najwyższa 720 zł. Zmiana zaproponowana przez Ministerstwo Sprawiedliwości podnosi wysokość minimalnej stawki dziennej z 10 do 20. Zmiana ta wydaje się niewielka, jednak przyglądając się mechanizmom związanym z grzywną i zastępczym wykonaniem tej kary, można dostrzec, że nowe brzmienie przepisu spowoduje realne zwiększenie wymiaru kar orzekanych wobec sprawców czynów zabronionych. Karę grzywny stosuje się poprzez określenie wysokości stawki dziennej oraz liczbę tych stawek. Kwota, którą ma zapłacić skazany to iloczyn tych dwóch wartości. Przykładowa kara grzywny może wynieść 40 stawek dziennych w wysokości 100 zł każda. Wobec sprawcy niemogącego uiścić grzywny w zasądzonej wysokości sąd może orzec zamianę tej kary na pracę społecznie użyteczną (art. 45 k.k.w.). W takim przypadku 10 stawek dziennych jest równoważne miesięcowi pracy społecznie użytecznej. Wejście w życie zmiany w art. 23 § 1 k.k.s. spowoduje, że wymierzanie kar grzywny nawet w niższym przedziale będzie realnie su-

rowsze niż ma to miejsce w tej chwili, również w przypadku jej nieuiszczenia. Skazany, który nie może uiścić takiej kary będzie musiał dłużej wykonywać prace społecznie użyteczne.

Poważniejszą zmianą dotyczącą wysokości kar możliwych do zastosowania przez kodeks karny skarbowy jest planowana zmiana w art. 28 § 2 k.k.s. w zakresie wysokości możliwej do orzeczenia kary pozbawienia wolności w przypadku jej nadzwyczajnego obostrzenia. Ministerstwo Sprawiedliwości planuje podwyższenie górnej granicy kary pozbawienia wolności z 10 lat do lat 15. W tym miejscu warto oddać głos projektodawcy: „biorąc pod uwagę, że w myśl art. 28 § 2 kara nadzwyczajnie obostrzona nie może przekroczyć 10 lat pozbawienia wolności, zdaniem projektodawcy, zagrożenie to jest niewystarczające, aby powstrzymać niektórych sprawców przed targnięciem się na mienie Skarbu Państwa”. Czy podwyższenie kar jest skutecznym sposobem na wyeliminowanie przestępczości godzącej w interesy Skarbu Państwa dowiemy się dopiero w bliżej nieokreślonej przyszłości. Dotychczasowe doświadczenia pozwalają sceptycznie podchodzić do takich propozycji.

Wartą odnotowania jest również proponowana zmiana w treści art. 24 § 5 k.k.s. dotycząca rozszerzenia możliwości orzeczenia wobec podmiotu odpowiedzialnego posiłkowo obowiązku zwrotu uzyskanej korzyści majątkowej. Przypomnieć trzeba, iż przepisy kodeksu karnego skarbowego dopuszczają możliwość uczynienia odpowiedzialnym za karę grzywny podmiot, którego zastępca (działający jako pełnomocnik, zarządca, pracownik itp.) jest sprawcą czynu i podmiot ten odniósł bądź mógł odnieść jakąkolwiek korzyść z popełnionego przestępstwa. Niezależnie od odpowiedzialności za karę grzywny, można na taki podmiot nałożyć obowiązek zwrotu korzyści majątkowej. W dotychczasowej praktyce istniała wątpliwość czy w przypadku „skonsumowania” tej korzyści, na podmiot odpowiedzialny posiłkowo można nałożyć obowiązek jej zwrotu. Nowe brzmienie przepisu z art. 24 § 5 ucina te wątpliwości, jak czytamy w uzasadnieniu do ustawy, postanawiając, że sąd będzie mógł zobowiązać podmiot odpowiedzialny posiłkowo do zwrotu, także równowartości osiągniętej przez niego korzyści majątkowej.

MIKOŁAJ STANISŁAWSKI

Od 2017 r. związany z kancelarią Russell Bedford Poland. W 2007 r. ukończył Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. W latach 2008-2011 r. odbył aplikację adwokacką. Od 2011 r. wpisany na listę adwokatów przy Okręgowej Radzie Adwokackiej w Warszawie. W 2016 r. ukończył Podyplomowe Studium Podatków i Prawa Podatkowego UW. Specjalizuje się w sprawach podatkowych oraz karno-skarbowych.

ZACHĘTY PODATKOWE DLA ALTERNATYWNYCH SPÓŁEK INWESTYCYJNYCH (ASI)

Jedną z preferencji podatkowych dla alternatywnych spółek inwestycyjnych jest możliwość skorzystania ze zwolnienia z opodatkowania ze sprzedaży posiadanych akcji lub udziałów. Zmiana ta weszła w życie od 1 stycznia 2019 roku.

Wraz z nowelizacją ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. 1992 Nr 21 poz. 86) dochody (przychody) Alternatywnej spółki inwestycyjnej ze zbycia akcji lub udziałów (w tym także przez wniesienie ich aportem) w danym roku podatkowym, będą zwolnione z opodatkowania. Aby spółka mogła skorzystać ze zwolnienia, będzie musiała posiadać nie mniej niż 10%

udziałów lub akcji w spółce i to nieprzerwanie przez okres dwóch lat. Zwolnienie nie dotyczy dochodów (przychodów) ze zbycia udziałów lub akcji w tzw. spółkach nieruchomościowych, w których 50% aktywów stanowią nieruchomości położone w Polsce lub prawa do tych nieruchomości. Inną korzyścią, jaką również przysługuje Alternatywnym spółkom inwestycyjnym, jest brak ograniczeń w zaliczaniu do kosztów uzyskania

przychodów, kosztów finansowania dłużnego.

Wraz z nowelizacją przepisów wzrasta szansa na to, że Alternatywne spółki inwestycyjne, które co do zasady mają być wykorzystywane do inwestycji na rynku private equity i venture capital, a także w przedsięwzięciach typu start-up, błyskawicznie zaczną rozwijać się także w Polsce.

PAWEŁ BOŚ

Autor licznych artykułów o tematyce prawno-podatkowej, publikowanych w prasie branżowej. Związany z Russell Bedford Poland od 2018 roku. Student prawa na Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie oraz absolwent zarządzania na Politechnice Świętokrzyskiej

FORBES: ZMIANY W ORDYNACJI PODATKOWEJ. CZY KLIENT NADAL BĘDZIE UFAŁ SWOJEMU PRAWNIKOWI?

Nowelizacja przepisów Ordynacji podatkowej, która weszła w życie 1 stycznia 2019 r. i wprowadziła obowiązek raportowania o schematach podatkowych wywołuje wiele dyskusji wśród przedstawicieli zawodów prawniczych. Aby zdefiniować schemat podatkowy i mechanizmy z nim związane ustawodawca potrzebował aż osiemnastu jednostek redakcyjnych już w pierwszym paragrafie nowych przepisów.

W „słowniczku” pojawiają się takie postaci jak promotor, wspomagający i korzystający. Dowiemy się tam również czym są „trudne do wyceny wartości niematerialne”, „inne szczególne cechy rozpoznawcze” czy też na czym polega „wdrażanie”. Kolejne paragrafy wprowadzają czytającego w meandry schematów podatkowych i zasady ich definiowania.

Żarty dla osób zajmujących się zawodowo doradztwem podatkowym kończą się jednak po przeczytaniu, że w terminie 30 dni od udostępnienia schematu (przygotowania schematu do wdrożenia/ dokonania pierwszej związanej z wdrażaniem czynności) należy zawiadomić Szefa Krajowej Administracji Skarbowej o tym fakcie. Od tego momentu zaczyna się poważny problem dla przedstawicieli zawodów prawniczych: adwokatów, doradców podatkowych i radców prawnych. Do tej pory obowiązywała ich zasada, że:

- wszystko czego się dowiedzą udzielając pomocy prawnej muszą zachować w tajemnicy (adwokat, radca prawny),

- są zobowiązani zachować w tajemnicy fakty i informacje, z którymi zapoznali się w związku z wykonywaniem zawodu (doradca podatkowy).

Tajemnicza zawodowa prawników a nowelizacja Ordynacji podatkowej

Dla przedstawicieli zawodów prawniczych, tajemnica zawodowa była najistotniejszą gwarancją, że to co ujawnia klient w kancelarii pozostanie tylko między klientem a prawnikiem. Ustawodawca konstruując przepisy Ordynacji podatkowej postanowił nałożyć na prawników obowiązek informowania o pomocy prawnej udzielonej klientowi, w sytuacji kiedy zajdą przesłanki do zakwalifikowania takiej pomocy prawnej jako schemat podatkowy.

Ustawodawca nie pozostawił miejsca na żadne wątpliwości czy luzy interpretacyjne. W przepisach regulujących zasady wykonywania zawodów prawniczych wprost wyłączył z zakresu tajemnicy zawodowej informacje przekazywane na podstawie przepisów o informowaniu o schematach

podatkowych (podobna regulacja dotyczy informacji udostępnianych na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu).

Dla prawników, dla których zasada tajemnicy zawodowej była jedną z najważniejszych zasad wykonywania zawodu, przepisy te wywołują istotne wątpliwości i dylematy natury aksjologicznej. Można sobie wyobrazić, że wobec jednego klienta będzie istniał obowiązek „donoszenia” do instytucji państwowych w zakresie pomocy prawnej udzielonej mu z zakresu podatków. Z drugiej strony, adwokat będzie zobowiązany do zachowania w tajemnicy obrończej wszelkich informacji dotyczących tego klienta w zakresie jego spraw karnych. Trzeba przypomnieć, że adwokat obowiązany jest wypowiedzieć pełnomocnictwo, gdy z okoliczności wynika, że klient stracił do niego zaufanie. Przed takimi dylematami będą stawać w przyszłości prawnicy, którzy zajmują się prawem podatkowym. Niestety ale w takich momentach można tylko zacytować klasyka: „sorry, taki mamy klimat”.

DR ANDRZEJ DMOWSKI

Adwokat i doktor nauk prawnych Uniwersytetu Warszawskiego. Od 2011 roku jeden z Partnerów Zarządzających w korporacji Russell Bedford Poland. Wcześniej w sieci doradczej BDO, a także Deloitte & Touche. Autor książki „Ceny Transferowe”, współautor komentarza „Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych”, autor wielu publikacji z zakresu prawa podatkowego.

ADMINISTRACJA PODATKOWA NIE MUSI MIEĆ DOWODÓW, ŻEBY BLOKOWAĆ RACHUNEK BANKOWY PRZEDSIĘBIORCY – PRECEDENSOWY WYROK WSA W WARSZAWIE

W 2018 roku w życie stopniowo wchodziły przepisy o systemie teleinformatycznym izby rozliczeniowej (system STIR). System został wprowadzony na podstawie ustawy z dnia 24 listopada 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych (tekst jednolity: Dz.U. z 2017 r. poz. 2491). Ustawa znowelizowała (miedzy innymi) ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz.U. z 2018 r. poz. 800, ze zmianami).

Wprowadzenie systemu STIR miało na celu uniemożliwienie przestępcom wykorzystywanie sektora finansowego do transferu środków pochodzących z wyłudzeń skarbowych, ukrywania relacji transakcyjnych czy unikania zapłaty należnych danin. System analizuje codzienne informacje o zmianach dotyczących statusu rachunków przedsiębiorców (np. o założeniu konta, likwidacji, zmianie pełnomocnika itp.), poszukując trans-

akcji, które mają status tzw. wysokiego ryzyka. Jeżeli wyniki analizy ryzyka wskazują na to, że podmiot może wykorzystywać działalność banków lub SKOK-ów do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi, administracja skarbową może postanowić o blokadzie rachunku podmiotu na okres do 72 godzin.

Kara za „możliwość” wykorzystania konta do celów przestępczych

Jeżeli zachodzi uzasadniona obawa co do tego, że podmiot nie wykona istniejącego lub mającego powstać zobowiązania podatkowego, przekraczających równowartość 10 000 euro, fiskus może przedłużyć termin blokady rachunku na czas do 3 miesięcy.

Kwestia przyznania fiskusowi tak szerokich uprawnień od samego początku budzi wątpliwości. Chodzi przede wszystkim o przesłankę blokady ra-

chunku, którą jest sama „możliwość wykorzystywania działalności banków lub SKOKów do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi”. Wystąpienie samej „możliwości” oznacza, że w polu rażenia STIR może się znaleźć każdy przedsiębiorca.

WSA w Warszawie po stronie Skarbowki

Obawy związane z systemem potwierdził wydany niedawno, precedensowy wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie (sygn. akt: III SA/Wa 2057/18). Wywołał on nie małe poruszenie, gdyż WSA uznał, że przy przedłużeniu blokady konta na trzy miesiące, administracja skarbową nie musi prowadzić postępowania dowodowego wobec przedsiębiorcy. Wystarczy, że po analizie przepływów pieniężnych, urzędnik stwierdzi, że istnieje ryzyko wykorzystania rachunków bankowych do wyłudzenia podatku i niewykonania zobowiązań.

Przed sądem spółka z o.o. wobec której zastosowano blokadę rachunku wskazała, że urzędnicy działali całkowicie dowolnie, na podstawie subiektywnego przekonania, bez przeprowadzenia postępowania dowodowego i zapewnienia spółce czynnego udziału

w postępowaniu. Spółka podniosła także, że nieuzasadnione przedłużenie blokady rachunku narusza Konstytucję. Sąd nie podzielił przedstawionej argumentacji i oddalił skargę spółki. Sąd wskazał, że dla oceny zażalenie postawienia, istotne może być tylko i wyłącznie istnienie obawy niewykonania zobowiązania podatkowego przekraczającego równowartość 10 tys. euro. Wskazał też, że nie istnieje wyczerpujący katalog okoliczności, które mają znaczenie dla oceny, czy spełnione zostały przesłanki przedłużenia blokady. W każdej sprawie mogą o tym świadczyć inne okoliczności.

Należy zauważyć, że blokada rachunku bankowego przedsiębiorstwa jest rozwiązaniem niezwykle drastycznym. Urzędnicy powinni mieć na uwadze, że nałożenie i przedłużenie blokady może zachwiać płynnością finansową przedsiębiorstwa, a w skrajnym przypadku – doprowadzić do upadku biznesu. Istnieje ryzyko, że urzędnicy administracji skarbowej, którzy będą oceniać transakcje wytypowane przez system, nie będą przejmować się losem podatników i będą nadużywać blokady rachunku, nawet gdy będą istniały uzasadnione wątpliwości co do winy przedsiębiorców.

Przed sądem spółka z o.o. wobec której zastosowano blokadę rachunku wskazała, że urzędnicy działali całkowicie dowolnie, na podstawie subiektywnego przekonania, bez przeprowadzenia postępowania dowodowego i zapewnienia spółce czynnego udziału w postępowaniu. Spółka podniosła także, że nieuzasadnione przedłużenie blokady rachunku narusza Konstytucję.

PRZEMYSŁAW LACH

Aplikant radcowski Russell Bedford

NOWE ORZECZENIE SĄDU NAJWYŻSZEGO: CZŁONEK ZARZĄDU MOŻE PONOSIĆ ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA ZOBOWIĄZANIA SPÓŁKI POWSTAŁE PO ZŁOŻENIU WNIOSKU O OGŁOSZENIE UPADŁOŚCI

Sąd Najwyższy podjął uchwałę, która zawiera niekorzystne rozstrzygnięcie dla członków zarządu spółek z o.o. Wskazał bowiem, że członek zarządu może ponosić odpowiedzialność za zobowiązania spółki, powstałe po złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości spółki, w tym również za koszty sądowe zasądzone w sprawie prowadzonej przeciwko syndykowi.

Sąd Najwyższy w uchwale (III CZP 78/18), z dnia 30 stycznia 2019 roku, wskazał, że chodzi o takie zobowiązania spółki, które pozostają w związku ze stosunkiem prawnym istniejącym w chwili złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Analiza uchwały Sądu Najwyższego wskazuje, że z jednej strony Sąd chciał zaznaczyć, że członkowie zarządu mogą odpowiadać za zobowiązania spółki powstałe już po złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości, a z drugiej – wyraźnie tę odpowiedzialność ograniczyć. Ograniczenie to ma być oparte o ocenę tego, czy powstałe zobowiązania pozostają w związku ze stosunkiem prawnym istniejącym w chwili złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Ocenie będzie zatem podlegało to, czy działania podjęte przez syndyka były logiczną konsekwencją sytuacji panującej w spółce w chwili złożenia wniosku o upadłość, czy też można uznać je za obiektywnie niewłaściwe i zmierzające jedynie do zwiększenia długów spółki.

Uchwała Sądu Najwyższego oznacza, że członkowie zarządu spółek z o.o. mogą ponosić osobistą odpowiedzialność za zobowiązania spółki, które zostały zaciągnięte w imieniu spółki przez syndyków. Tym samym

menadżerowie mogą odpowiadać za zobowiązania spółki powstałe już po tym, kiedy Ci stracili jakiejkolwiek uprawnienia do zarządzania spółką. Dla przykładu: syndyk w zakresie swych kompetencji może dokończyć zlecenie wykonania robót budowlanych, rozpoczęte przed zgłoszeniem wniosku o ogłoszenie upadłości spółki. Syndyk może też zawrzeć ugody sądowe w toczących się postępowaniach sądowych spółki. W obydwu przypadkach byli członkowie zarządu nie mają żadnego wpływu na decyzje syndyka. W świetle komentowanej uchwały będą oni jednak odpowiadać osobiście za zobowiązania związane z dokończeniem robót budowlanych czy też – za zawarcie niekorzystnej ugody sądowej.

Uchwała Sądu Najwyższego oznacza, że zgłoszenie we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości spółki (zgodnie z art. 299 § 2 KSH), może okazać się niewystarczające dla uniknięcia odpowiedzialności i zabezpieczenia majątków menadżerów spółek.

Za słusznością koncepcji przyjętej przez Sąd Najwyższy może przemawiać ochrona uprawnienia wierzycieli do zaspokojenia swych roszczeń, a tym samym ochrona bezpieczeń-

stwa obrotu gospodarczego. Niezaspokojeni wierzyciele będą mogli bowiem kierować swoje roszczenia do członków zarządu spółek, którzy choć odpowiednio wcześniej zgłosili wniosek o ogłoszenie upadłości, to swymi wcześniejszymi decyzjami doprowadzili spółkę do złej kondycji finansowej i tym samym udaremniili realizację zobowiązań. Czasami rzeczywiście bywa tak, że zobowiązania powstają już po złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości, natomiast wynikają z tego, że członkowie zarządu podejmowali wcześniej niekorzystne decyzje.

Należy jednak zwrócić uwagę na to, że kształtowanie odpowiedzialności członków zarządu w sposób określony w komentowanej uchwale, może negatywnie wpłynąć na luz decyzyjny menadżerów. W praktyce tak daleko idące orzeczenie może nałożyć na członków zarządu spółek z o.o. nieograniczoną odpowiedzialność za zobowiązania zarządzanych przez nich podmiotów.

Stanowisko to stoi w sprzeczności z dotychczasową koncepcją doktryny, zgodnie z którą złożenie we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości spółki, uwalnia zarząd od odpowiedzialności za jej zobowiązania.

NOWE ZASADY WYPŁATY DYWIDENDY W SPÓŁKACH Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

Ustawa nowelizująca kodeks spółek handlowych modyfikuje między innymi przepisy dotyczące terminu wypłaty dywidendy, ale także wprowadza pewne novum – podstawę normatywną obowiązku zwrotu wypłaconych zaliczek na poczet przewidywanej dywidendy za rok obrotowy w przypadku osiągnięcia przez spółkę straty albo zysku mniejszego niż przewidywany.

Zgodnie z art. 54 pkt 1) ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu wprowadzenia uproszczeń dla przedsiębiorców w prawie podatkowym i gospodarczym (Dz.U. z 2018 r. poz. 2244) z dniem 1 marca 2019 r. wchodzi w życie nowelizacja przepisów ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1577, dalej

zwana „KSH”) dotycząca zasad wypłaty dywidendy w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością.

Zasady wypłaty dywidendy

Zgodnie z art. 193 § 1 KSH uprawnieni do dywidendy za dany rok obrotowy są wspólnicy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, którym udziały

przysługiwały w spółce w dniu powzięcia uchwały o podziale zysku.

Jednakże na podstawie art. 193 § 2 KSH, umowa spółki może upoważniać zgromadzenie wspólników do określenia dnia, według którego ustala się listę wspólników uprawnionych do dywidendy za dany rok obrotowy (dzień dywidendy).

W dotychczasowym stanie prawnym, tak ustalony dzień dywidendy wyznacza się w ciągu dwóch miesięcy od dnia powzięcia uchwały o podziale zysku (art. 193 § 3 KSH). Ponadto, zgodnie z art. 193 § 4 KSH dywidendę wypłacano w dniu określonym w uchwale wspólników, a jeżeli uchwała wspólników takiego dnia nie określała, dywidendę wypłacano w dniu określonym przez zarząd.

Tak ukształtowany stan prawny, w ocenie ustawodawcy, rodził wątpliwości co do terminu, w jakim zysk przeznaczony do podziału powinien zostać wypłacony wspólnikom, sprzyjał biernej postawie wspólników i zarządu w przedmiocie rozstrzygnięć odnoszących się do ustalenia dnia dywidendy oraz ostatecznego terminu wypłaty dywidendy. Mając na celu usunięcie wspomnianych mankamentów, ustawodawca przeprowadził nowelizację art. 193 § 3 oraz 193 § 4 KSH.

W pierwszym z przywoływanych artykułów, tj. art. 193 § 3 KSH dodano zdanie drugie, zgodnie z którym jeżeli uchwała wspólników nie określa dnia dywidendy, dniem dywidendy jest dzień powzięcia uchwały o podziale zysku. W konsekwencji, w przypadku gdy w treści uchwały zabraknie określenia dnia dywidendy oraz upłynie dwumiesięczny termin wyznaczenia

dnia dywidendy, listę wspólników uprawnionych do wypłaty dywidendy ustala się na dzień podjęcia uchwały o podziale zysku.

Drugi z objętych nowelizacją przepisów, tj. w art. 193 § 4 KSH otrzymał nowe brzmienie w drugim zdaniu. Zgodnie zatem z art. 193 § 4 KSH in fine jeżeli zgromadzenie wspólników nie określi terminu wypłaty dywidendy, jej wypłata powinna nastąpić niezwłocznie po dniu dywidendy. W wyniku nowelizacji odebrano zarządowi kompetencję do określenia dnia wypłaty dywidendy, w przypadku gdy uchwała wspólników nie zawiera postanowienia w tym zakresie. Powyższa zmiana ma na celu zapobieżenie występowaniu stanów faktycznych, w których zarząd spółki poprzez bierną postawę (niepodejmowanie uchwał) w praktyce uniemożliwia wypłatę dywidendy, co godziłoby w interes wspólników.

Obowiązek zwrotu wypłaconych zaliczek

Jak już zostało wspomniane, nowumstanowi uregulowanie wprost w ustawie przesłanek oraz zakresu obowiązku zwrotu zaliczek wypłaconych wspólnikom w danym roku obrotowym na poczet przewidywanej dywidendy.

Zgodnie z treścią nowego art. 195 § 11 KSH, przypadku gdy w danym roku obrotowym zaliczka na poczet przewidywanej dywidendy została wypłacona wspólnikom, a spółka odnotowała stratę albo osiągnęła zysk w wysokości mniejszej od wypłaconych zaliczek, wspólnicy zwracają zaliczki w następujący sposób:

- w całości - w przypadku odnotowania straty przez spółkę;
- w części odpowiadającej wysokości przekraczającej zysk przypadający wspólnikowi za dany rok obrotowy - w przypadku osiągnięcia zysku w wysokości mniejszej od wypłaconych zaliczek na poczet przewidywanej dywidendy.

Interwencja legislacyjna ustawodawcy zdaje się przecinać spór dotyczący kwestii istnienia obowiązku zwrotu zaliczek wypłaconych wspólnikom w danym roku obrotowym na poczet przewidywanej dywidendy, które to zagadnienie dotychczas budziło znaczne kontrowersje. Ma na celu również wyposażenie spółki w instrument umożliwiający odzyskanie wypłaconych zaliczek na poczet przewidywanej dywidendy za rok obrotowy w przypadku osiągnięcia straty albo zysku mniejszego niż przewidywany, tj. pogorszenia się sytuacji ekonomicznej spółki.

MICHAŁ SKWAREK

Aplikant radcowski w Departamencie Prawnym. Absolwent Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

OPINIE DO PROJEKTU USTAWY O RZECZNIKU PRAW PODATNIKA

W 2020 podatnicy będą mieli nowego rzecznika, a właściwie kilkunastu rzeczników. Czym zajmie się Rzecznik Praw Podatnika i jak będzie funkcjonował? Jak zagwarantować jego bezstronność? To pytania, na które zwróciły uwagę instytucje opiniujące projekt ustawy o RPP.

Projekt ustawy o Rzeczniku Praw Podatnika wchodzi w skład pakietu ustaw zastępujących dotychczasową ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, obowiązującą od dnia 1 stycznia 1998 r. Projekt ten jest obecnie po etapie konsultacji publicznych oraz po opiniowaniu przez podmioty zainteresowane. Powołanie RPP budzi sporo obaw, które wyraziły zainteresowane instytucje, przesyłając opinie do projektu. Powtarzające się zarzuty wobec planów rządu to brak precyzyjnych przepisów zapewniających rzecznikowi podatników bezstronność, a także nakładanie się kompetencji RPP, Rzecznika Praw Obywatelskich (RPO) i Rzecznika praw małych i średnich przedsiębiorstw.

„Kwiatki do kożucha” administracji

Według głównych założeń biurokratyczna machina zwiększy się o osobę Rzecznika Praw Podatnika, jego 16 zastępców, 32 przedstawicieli terenowych oraz osoby obsługujące ich biura. RPP będzie powoływany będzie przez Prezesa Rady Ministrów na 6-letnią kadencję, na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Ma współpracować z Rzecznikiem MŚP, którym przypomnijmy jest obecnie Adam Abramowicz, przez wiele lat członek PiS (zrezygnował z członkostwa po

tym kiedy powołano go na stanowisko rzecznika). Związek Przedsiębiorców i Pracodawców podkreśla, że rzecznik nie może być „kwiatkami do kożucha” administracji. Niezależność rzecznika od partii czy władzy wykonawczej to jego główny przymiot. W projekcie ustawy o powołaniu RPP, po zgłoszeniu uwag co do tej kwestii, znalazł się na szczęście zapis, iż „rzecznik nie może należeć do partii politycznej, związku zawodowego, ani prowadzić działalności gospodarczej, jak również działalności publicznej nie dającej się pogodzić z godnością urzędu”.

Opiniodawcy zwracają uwagę na to, że każda kandydatura RPP powinna być opiniowana przez samorządy zawodowe adwokatów, radców prawnych oraz doradców podatkowych.

Krajowa Rada Biegłych Rewidentów zaproponowała, aby do projektu ustawy dodać zapis zgodny z ustawą o doradztwie podatkowym (art. 3 ust. 1). W kryteriach wyboru rzecznika miałyby się wówczas znaleźć zapis, że RPP może zostać osoba która

- wyróżnia się wysokim poziomem wiedzy w zakresie prawa podatkowego,
- posiada przynajmniej dziesięciolet-

nie udokumentowane doświadczenie w obszarze stosowania prawa podatkowego,

- przez co najmniej przez dziesięć lat wykonywała zawód adwokata, radcy prawnego lub biegłego rewidenta i w tym czasie wykonywała przede wszystkim czynności doradztwa podatkowego.

Zadania Rzecznika

Zakres pracy RPP jest dosyć szeroki i w dużej mierze pokrywa się z działalnością Rzecznika Praw Obywatela i Rzecznika MŚP, przy czym projekt zakłada pierwszeństwo tego drugiego rzecznika do wykonywania uprawnień w przypadku spraw przedsiębiorców podlegających jego ochronie na pod-

stawie ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców (Dz. U. poz. 648). W tym zakresie kompetencje obu rzeczników będą uspołnżone.

Projekt ustawy przewiduje, że do zadań Rzecznika będzie należało m.in:

- 1) opiniowanie projektów aktów normatywnych z zakresu prawa podatkowego;
- 2) promowanie mediacji między podat-

nikami a organami podatkowymi;

- 3) współdziałanie ze stowarzyszeniami, samorządami zawodowymi, ruchami obywatelskimi, innymi dobrowolnymi zrzeszeniami i fundacjami, organizacjami reprezentującymi podatników oraz z zagranicznymi i międzynarodowymi organami i organizacjami działającymi na rzecz ochrony praw podatnika, zajmującymi się monitoringiem jakości prawa podatkowego i kierunkami jego reform;
- 4) prowadzenie działalności edukacyjnej i informacyjnej w zakresie prawa podatkowego;
- 5) analiza orzecznictwa sądów administracyjnych w sprawach podatkowych oraz orzecznictwa innych sądów i try-

bunałów w zakresie, w jakim wpływają na rozstrzyganie spraw podatkowych;

6) analiza interpretacji ogólnych wydawanych na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa oraz interpretacji indywidualnych wydawanych na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa;

7) przedstawianie właściwym organom, organizacjom lub instytucjom publicznym oceny oraz wniosków zmierzających do zapewnienia skutecznej ochrony praw podatnika, wzmocnienia spójności i sprawności prawa podatkowego, usunięcia zbędnych procedur, czy wymogów formalnych lub usprawnienia trybu załatwiania spraw;

8) kierowanie do Rzecznika Praw Obywatelskich wniosków o wystąpienie przez Rzecznika Praw Obywatelskich do Trybunału Konstytucyjnego w kwestiach dotyczących praw podatnika z wnioskiem w sprawach, o których mowa w art. 188 Konstytucji;

9) analiza sposobu załatwiania przez organy podatkowe skarg i wniosków składanych na zasadach przewidzianych w ustawie - Ordynacja podatkowa;

10) podejmowanie innych działań, o ile służą one ochronie praw podatników.

W zakresie ochrony praw podatników Rzecznik będzie uprawniony, w szczególności do:

- 1) występowania do właściwych organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej albo wydanie lub zmianę innych aktów normatywnych w sprawach podatkowych;
- 2) uczestniczenia jako mediator w postępowaniu podatkowym, administracyjnym i sądowo-administracyjnym;
- 3) występowania do właściwego organu z wnioskiem o wydanie interpretacji indywidualnej w sprawie podatnika, który nie ma możliwości samodzielnego

złożenia takiego wniosku lub sprawia mu to nadmierną trudność;

4) występowania do ministra właściwego do spraw finansów publicznych z wnioskiem o wydanie interpretacji ogólnej na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa;

5) występowania na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa do ministra właściwego do spraw finansów publicznych z wnioskiem o wydanie ogólnych wyjaśnień przepisów prawa podatkowego dotyczących stosowania tych przepisów (objaśnień podatkowych), w sprawach budzących wątpliwości interpretacyjne oraz mających istotne znaczenie dla grupy podatników lub jeżeli może to spowodować znaczące obniżenie liczby wniosków o wydanie interpretacji indywidualnych;

6) występowania z wnioskiem do Naczelnego Sądu Administracyjnego o podjęcie uchwały mającej na celu wyjaśnienie przepisów prawnych budzących wątpliwości, których stosowanie wywołało rozbieżności w orzecznictwie, a rozstrzygnięcie ma znaczenie dla grupy podatników lub może spowodować obniżenie liczby spraw indywidualnych w sądach;

7) występowania o wszczęcie postępowania podatkowego, wniesienia skargi do sądu administracyjnego, w tym skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego, wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, a także uczestniczenia w postępowaniu przed organem administracji publicznej lub sądem – na prawach przysługujących prokuratorowi;

8) kierowania wystąpienia do organu, w którego działalności stwierdził naruszenie praw podatnika;

9) występowania do właściwych organów z wnioskiem o wstrzymanie czyn-

ności egzekucyjnych lub postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko podatnikowi;

10) informowania właściwe organy nadzoru lub kontroli o dostrzeżonych nieprawidłowościach w funkcjonowaniu organów podatkowych;

11) informowania właściwe organy o dostrzeżonych barierach i utrudnieniach w zakresie wykonywania obowiązków podatkowych;

12) występowania, na wniosek podatnika, do ministra właściwego w sprawach finansów publicznych w celu wydania decyzji uchylającej lub zmieniającej decyzję ostateczną, o której mowa w projektowanym art. 470 § 5 nowej Ordynacji podatkowej.

Konfederacja Lewiatan zwraca uwagę na to, że opiniowanie projektów aktów prawnych z zakresu prawa podatkowego będzie poza zasięgiem działania RPO, który „angażując się co do zasady

w sprawy indywidualne, nie będzie posiadać kompetencji do oceny proponowanych zmian w prawie podatkowym z perspektywy wszystkich podatników”.

Krajowa Rada Doradców Podatkowych, zauważając zbieżność stanowisk RPO i RPP, zaproponowała, aby ten drugi został zastępcą RPO, zajmującym się wyłącznie zagadnieniami związanymi z prawem podatkowym. „Co niepokojące, projektodawca w ogóle nie rozważył takiego scenariusza – podkreśla KRDP. - Należy podkreślić, że zgodnie z § 12 pkt 1 Zasad Techniki Prawodawczej (załącznik do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dn. 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej”, Dz. U. z 2016 r., poz. 283 ze zm.) uzasadnienie projektu ustawy powinno zawierać przedstawienie możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do uchwalenia projektowanej ustawy środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu”.

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców podsumowuje projekt bardzo dosadnie: „uważamy że Rzecznik Praw Podatnika jest instytucją niepotrzebną, ponieważ dublowałby kompetencje Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców. Ponadto, przepisy dotyczące jego urzędu zawierają dwie podstawowe wady, każące powątpiewać w rzeczywistą skuteczność jego działań – brak odpowiedniego zapewnienia niezależności od ministra finansów, a także rozbudowaną strukturę biurokratyczną, dużo bardziej liczebną, niż struktury porównywalnych urzędów. Ostatecznie natomiast wskazujemy na potrzebę rozwiązania rzeczywistych problemów polskich przedsiębiorców, tj. dokonania pilnej reformy prawa podatkowego, a także naprawienia systemu sądownictwa - w sposób rzeczywisty, a nie jedynie poprzez dokonanie zmian personalnych”.

KATARZYNA KOŁBUŚ

Redaktor prowadząca RB Magazine. Od ponad 10 lat związana z prasą branżową, m.in. Gazetą Finansową i portalem ipip.com.pl, który poświęcony jest finansom, podatkom, prawu, polityce i gospodarce. Ukończyła filologię polską na UMCS oraz językową redakcję tekstu na UW.

UNIA EUROPEJSKA PRZECIWKO PRODUKTOM PODWÓJNEJ JAKOŚCI

Prawa konsumenta to worek bez dna, jeśli chodzi o potrzebne zmiany. Producenci obchodzą je na przeróżne sposoby. Jednym z nich jest sprzedaż produktów różniących się składem i jakością pod tą samą nazwą i w tym samym opakowaniu.

Nagminnym zwyczajem producentów między innymi żywności jest sprzedaż produktów różniących się jakościowo pod tą samą marką do różnych krajów, przy czym jakość jest zdecydowanie niższa dla krajów Europy środkowo-wschodniej, takich jak: Polska, Słowacja, Węgry, Czechy, Chorwacja i Rumunia. Potwierdziły to liczne badania, a także śledztwo, które zleciły rządy Słowacji, Czech, Węgier i Rumunii. Wykazało ono, że do ich krajów trafiają produkty mniej bogate w składniki odżywcze i wartościowe składniki, takie jak mięso czy ryby. Często zdarza się też, że ilość dane-

go składnika się zgadza, ale jego jakość jest już o wiele niższa. Co więcej – np. słoiczki z jedzeniem dla dzieci, kupowane w identycznym opakowaniu w Chorwacji i w Niemczech, mimo niższej jakości tych dostarczanych do pierwszego z wymienionych krajów, są o wiele droższe niż te niemieckie. Producenci nieudolnie tłumaczą tego typu proceder tym, że dostosowują swoje produkty do indywidualnych smaków odbiorców z różnych krajów.

Nowe przepisy UE mają zabronić firmom sprzedaży tego samego produktu w różnych opakowaniach. Dodatko-

wym obowiązkiem będzie znakowanie towarów w sposób widoczny dla kupującego, który ma mieć dostęp do informacji o składnikach natychmiast w momencie zakupu. Nowe prawo zostało poddane głosowaniu w komisji PE ds. rynku wewnętrznego i ochrony konsumentów (IMCO). Teraz o losie przepisów zadecyduje Rada, czyli państwa członkowskie. Jeśli zostanie ono wdrożone w Polsce, to może pomóc w oczyszczeniu polskiego krajobrazu ze sklepików typu „chemia z Niemiec”, które faktycznie sprzedają produkty lepsze jakościowo.

KATARZYNA KOŁBUŚ

Redaktor prowadząca RB Magazine. Od ponad 10 lat związana z prasą branżową, m.in. Gazetą Finansową i portalem ipip.com.pl, który poświęcony jest finansom, podatkom, prawu, polityce i gospodarce. Ukończyła filologię polską na UMCS oraz językową redakcję tekstu na UW.

WYROK SN: TERMIN DO WNIESIENIA ZAŻALENIA NA POSTANOWIENIE O USTALENIU PLANU SPŁATY WIERZycIELI UPADŁEGO BIEGNIE OD DNIA OGŁOSZENIA

W dniu 30 stycznia 2019 roku Sąd Najwyższy pochylił się nad zadaniem przez Sąd Okręgowy w Warszawie pytaniem z zakresu postępowania upadłościowego prowadzonego z udziałem osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej. Problem dotyczył terminu na wniesienie zażalenia na postanowienie o ustaleniu planu spłaty wierzycieli. Pytanie zadane Sądowi Najwyższemu przez Sąd Okręgowy w Warszawie brzmiało: „czy termin wniesienia zażalenia na postanowienie o ustaleniu planu spłaty wierzycieli upadłego rozpoczyna bieg dla wierzyciela od dnia ogłoszenia na posiedzeniu jawnym postanowienia w tej sprawie czy też od dnia doręczenia?”

W rozpatrywanej przez Sąd Okręgowy sprawie Sąd Rejonowy wydał postanowienie o umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalania planu spłaty. Jeden z wierzycieli – Wspólnota Mieszkaniowa, wniósł o uzasadnienie wydanego rozstrzygnięcia i zaskarżył wydane orzeczenie. Jednak w ocenie Sądu Rejonowego wydane orzeczenie było już prawomocne w dniu doręczenia go pełnomocnikowi wierzyciela, zaś wierzyciel znał motyw wydanego postanowienia, gdyż na rozprawie w Sądzie Rejonowym obecny był pełnomocnik, któremu przedstawione zostało ustne uzasadnienie rozstrzygnięcia. Wierzyciel zakwestionował taką decyzję Sądu Rejonowego i złożył zażalenie na wydane postanowienie.

Sąd Okręgowy w Warszawie po analizie zażalenia powziął wątpliwości w zakresie sposobu obliczania terminu do wniesienia zażalenia na opisane powyżej postanowienie, w związku z czym skierował zacytowane powyżej pytanie do Sądu Najwyższego.

Uchwałą wydaną w składzie 3 sędziów z dnia 30 stycznia 2019 r., sygn. akt III CZP 76/18 Sąd Najwyższy stwierdził, że termin do wniesienia zażalenia na postanowienie o ustaleniu planu spłaty wierzycieli upadłego (art. 491[14] ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe, jedn. tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 2344 ze zm.), wydane na posiedzeniu jawnym, biegnie od dnia ogłoszenia.

W tym miejscu warto zwrócić uwagę na fakt, że zgodnie z projektem ustawy o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe oraz niektórych innych ustaw, nad którym w Sejmie trwają aktualnie prace,

art. 491[14] ustawy Prawo upadłościowe ust. 2 i 3 mają otrzymać brzmienie:

„2. Postanowienie o ustaleniu planu spłaty wierzycieli albo umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli lub warunkowym umorzeniu zobowiązań bez ustalenia planu spłaty wierzycieli obwieszcza się. Na postanowienie przysługuje zażalenie.

3. Wydanie postanowienia o ustaleniu planu spłaty wierzycieli albo umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli lub warunkowym umorzeniu zobowiązań bez ustalenia planu spłaty wierzycieli oznacza zakończenie postępowania”.

Wydana przez Sąd Najwyższy uchwała jest zgodna z planowanym brzmieniem przepisu i usuwa wątpliwości interpretacyjne dotyczące kwestii obliczania terminu zaskarżenia postanowień o umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalania planu spłaty wydanego w trybie art. 491[14] ustawy Prawo upadłościowe. Wierzyciele muszą zatem zwracać uwagę na fakt, że termin wniesienia zażalenia biegnie od dnia ogłoszenia orzeczenia przez sąd, niezależnie od tego, kiedy postanowienie zostanie doręczone stronie. Istotne jest to zwłaszcza ze względu na to, że obecnie art. 491[14] ust. 2 ustawy Prawo upadłościowe brzmi: „postanowienie o ustaleniu planu spłaty wierzycieli albo umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli doręcza się wierzycielom. Na postanowienie przysługuje zażalenie”, zatem przepis dotyczy doręczenia postanowienia, a nie jego ogłoszenia, co może być mylące dla stron zainteresowanych wniesieniem zażalenia..

*Wierzyciele muszą
zwracać uwagę
na fakt, że termin
wniesienia zażalenia
biegnie od dnia
ogłoszenia orzeczenia
przez sąd, niezależnie
od tego, kiedy
postanowienie
zostanie doręczone
stronie*

MICHAŁ WASILENKO

Adwokat, Associate w Departamencie Prawnym, członek Izby Adwokackiej w Lublinie, absolwent Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Specjalizuje się w prawie spółek handlowych oraz w prawie cywilnym.

PROJEKT ZMIAN W KODEKSIE POSTĘPOWANIA CYWILNEGO WPŁYNAŁ DO SEJMU

Dnia 8 stycznia 2019 r. do Biura Legislacyjnego Kancelarii Sejmu wpłynął projekt ustawy wprowadzający istotne zmiany w kodeksie postępowania cywilnego. Poniżej krótko opisujemy najważniejsze z nich.

Najistotniejsze zmiany w kodeksie postępowania cywilnego

1. Wprowadzenie fazy postępowania przygotowawczego, w trakcie którego opracowany zostanie tzw. „plan rozprawy” zawierający m. in. dokładnie określone żądania stron, kwestie sporne, ustalenia stron w zakresie dowodów koniecznych do przeprowadzenia w sprawie, harmonogram rozprawy ustalający kolejność i termin przeprowadzenia dowodów i roztrząsania wyników postępowania dowodowego oraz terminy kolejnych posiedzeń (o ile rozpoznanie sprawy na jednym posiedzeniu nie będzie możliwe). W razie wyznaczenia posiedzenia przygotowawczego strona będzie mogła przytaczać twierdzenia i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej do chwili zatwierdzenia planu rozprawy. Twierdzenia i dowody zgłoszone po zatwierdzeniu planu rozprawy będą podlegały pominięciu, chyba że strona uprawdopodobni, że ich powołanie nie było możliwe albo potrzeba ich powołania wynikła później. Sąd będzie przygotowywał rozprawę tak, aby nie było przeszkód do rozstrzygnięcia sprawy na pierwszym posiedzeniu na nią wyznaczonym. Więcej niż jedno posiedzenie będzie wyznaczane tylko w razie konieczności, zwłaszcza gdy przeprowadzenie wszystkich dowodów na jednym posiedzeniu nie będzie możliwe. W takim przypadku posiedzenia będą się odbywać w kolejnych dniach, a jeżeli nie będzie to możliwe – tak, aby upływ czasu pomiędzy kolejnymi posiedzeniami nie był nadmierny.
2. Wprowadzenie odrębnego postępowania w sprawach gospodarczych z jednoczesnym wprowadzeniem większego rygoryzmu procesowego oraz ograniczenia przedmiotowego i podmiotowego takich postępowań. W celu zapewnienia obrony praw osobom niebędącym przedsiębiorcami oraz mikroprzedsiębiorcom wprowadzono możliwość rozpoznania sprawy z ich udziałem w zwykłym trybie – na wniosek takiej osoby zgłoszony w odpowiedniej fazie postępowania;
3. Zapobieganie tzw. „nadużyciu prawa procesowego” przez stronę polegającego na wnoszeniu oczywiście bezzasadnych pozwów, wielu zażaleń w tej samej kwestii, czy nieuzasadnionych kolejnych wniosków o wyłączenie sędziego opartych na tych samych okolicznościach, które to działania często prowadziły do przewlekłości postępowania. Działania takie będą skutkowały brakiem czynności sądu i dodatkowymi sankcjami dla strony nadużywającej takiego prawa (nałożenie grzywny, możliwość obciążenia kosztami postępowania, zasądzenia odsetek w wyższej wysokości niż ustawowe);
4. Przeniesienie czynności w ramach tzw. „postępowania międzyinstancyjnego” (włącznie z badaniem jej dopuszczalności, braków formalnych i fiskalnych środka odwoławczego) do sądu drugiej instancji i wprowadzenie zasady ponownego rozpoznania sprawy (po uchyleniu orzeczenia przez sąd drugiej instancji) przez ten sam skład sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie;
5. Wprowadzenie systemu „zażaleń poziomych” rozpoznawanych przez inny skład sądu, który

wydał zaskarżone orzeczenie w przypadku niektórych kategorii orzeczeń (w szczególności w kwestiach wpadkowych i niekończących postępowania);

6. Wydawanie postanowień zaskarżalnych na posiedzeniu niejawnym jako zasady i uzasadnianie ich jedynie na wniosek strony, a nie jak w obecnym stanie prawnym – z urzędu;
7. Modyfikacje w niektórych postępowaniach odrębnych (uproszczonym, nakazowym, elektronicznym postępowaniu upominawczym i upominawczym) poprzez umożliwienie rozpoznawania w postępowaniu uproszczonym spraw o roszczenia pieniężne i niepieniężne o wartości przedmiotu sporu do 20.000 zł, umarzanie elektronicznego postępowania upominawczego w przypadku braku podstaw do wydania nakazu zapłaty, jego uchylenia lub wniesienia sprzeciwu;

Wraz ze zmianami w Kodeksie postępowania cywilnego planowane są również zmiany w ustawach: z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 23, z późn. zm.), z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych

w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 300, 398, 770, 914, 1293 i 1629), z dnia 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 573), z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz. U. poz. 771, 1443, 1669 i 2244), z dnia 24 maja 1989 r. o rozpoznawaniu przez sądy spraw gospodarczych (Dz. U. z 2016 r. poz. 723).

Minister Sprawiedliwości, autor projektu, tłumaczy plan nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego koniecznością usprawnienia postępowania w sprawach cywilnych i w konsekwencji skrócenia czasu rozpoznania spraw przez sądy poprzez koncentrację materiału dowodowego w fazie wstępnej procesu (podczas posiedzenia przygotowawczego), z jednoczesnym założeniem, że sprawa powinna zakończyć się na pierwszym posiedzeniu.

Według Ministerstwa likwidacja odrębnego postępowania w sprawach gospodarczych nie osiągnęła zakładanego celu – czas trwania tych postępowań nie skrócił się, a zaległości w sądach gospodarczych wzrosły, co stanowi argument za przywróceniem takiego postępowania. Projekt przewiduje wprowadzenie odrębnego postępowania w sprawach gospo-

darczych, w których obowiązywał będzie większy rygoryzm, mający na celu maksymalne skrócenie czasu ich trwania (przy możliwości z jego rezygnacji na wniosek osoby niebędącej przedsiębiorcą lub będącej mikroprzedsiębiorcą).

Obecny system wnoszenia środków odwoławczych został oceniony jako niefunkcjonalny, gdyż czynności kontrolne takie jak badanie terminowości, braków formalnych i fiskalnych wniesionego środka odwoławczego odbywa się zarówno w sądzie pierwszej jak i drugiej instancji. Poza tym uznano za niecelowe przekazywanie każdego zażalenia do rozpoznania sądowi drugiej instancji, podczas gdy w kwestiach wpadkowych, niekończących postępowania mógłby rozpoznawać je ten sam sąd tylko w innym składzie.

Wprowadzenie zmian w postępowaniach nakazowym, upominawczym, uproszczonym oraz elektronicznym postępowaniu upominawczym ma doprowadzić do tego by orzeczenia w tych postępowaniach wydawane były jak najszybciej, co zgodne jest z ich istotą.

Zmiany w pozostałych ustawach są konsekwencją zmian proponowanych w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego.

JUSTYNA KYĆ

Radca prawny w Departamencie Prawnym Od 2017 roku związana z Russell Bedford Poland. Specjalizuje się w obsłudze klientów korporacyjnych, w szczególności w zakresie sporządzania i negocjacji umów handlowych oraz świadczenia bieżącego doradztwa prawnego.

NOWOŚCI W KODEKSIE PRACY W ZAKRESIE FORM MONITOROWANIA PRACY PRACOWNIKÓW

Projekt ustawy wdrażającej RODO przewiduje nowelizacje Kodeksu Pracy w zakresie stosowania monitoringu w stosunkach pracy. Niektóre z propozycji stoją jednak w sprzeczności z unijnymi przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych, lub też – z Konstytucją RP.

Monitorowanie pracowników bardzo dynamicznie się zmienia. Powstają innowacyjne formy sprawdzania obecności czy też aktywności pracownika, które jednak w wielu przypadkach mogą kolidować z przepisami RODO. Ministerstwo Cyfryzacji wspólnie z Urzędem Ochrony Danych Osobowych sprawdzają na bieżąco pojawiające się wątpliwości.

Potrzeba konsultowania ze związkami zawodowymi

Według nowych przepisów na pewno wyłączona będzie możliwość monitorowania pomieszczeń związanych z działalnością związków zawodowych, a np. pomieszczenia sanitarne co do zasady będą mogły być objęte monitoringiem, ale także tylko za zgodą związków zawodowych. Związki zawodowe na pewno będą pilnować

zgodności prawa z ochroną danych pracowników, dlatego wdrażane zmiany warto z nimi konsultować.

Czujniki obecności a ochrona danych biometrycznych

Oprócz występujących masowo form sprawdzania pracowników, takich jak: GPS, sprawdzanie służbowej poczty elektronicznej, sprawdzanie aktywności pracowników w sieci czy monitorowanie połączeń telefonicznych, cały czas powstają nowe formy monitorowania. Takim innowacyjnym rozwiązaniem są tzw. czujniki obecności pracowników, które reagują np. na zmiany temperatury i ruch, informując automatycznie pracodawcę o opuszczeniu stanowiska pracy przez danego pracownika. Pracodawcy tłumaczą użycie tych narzędzi potrzebą zdobycia wiedzy pozwalającej im na prawi-

dlotwo - w a organizację pracy czy dbałością o przestrzeń biurową i jej ergonomię. W związku z tym pojawiają się jednak pewne wątpliwości. Otóż temperatura ciała, ze względu na to, że jest inna dla każdego z nas, jest daną biometryczną. Tymczasem co do zasady dane biometryczne to te z grupy danych szczególnych kategorii, o których zbieraniu każdy powinien być w klarowny sposób informowany. Co gorsza zbieranie danych biometrycznych powinno następować tylko w przypadkach, gdy podanie takich danych jest niezbędne ze względu na kontrolę dostępu do szczególnych informacji, których ujawnienie może skutkować konsekwencjami prawnymi dla pracodawcy. Ze względu na złożoność procesów występujących

u przedsiębiorców Ministerstwo Cyfryzacji skierowało w tej sprawie pismo do Urzędu Ochrony Danych Osobowych, które rozpatruje zasadność użycia czujników obecności.

Ukryty klient w kontekście RODO

Ministerstwo zwróciło uwagę na działania prowadzone przez osoby zatrudnione w charakterze tzw. ukrytego klienta, stwierdzając wprost, że nie jest to monitoring. Z tego typu usług korzysta się w branży bankowej czy farmaceutycznej, aby sprawdzić jakość obsługi, jaką dana jednostka świadczy dla zwykłego klienta. Ukryty klient często korzysta z ukrytej kamery czy mikrofonu, nie informując o nagraniu, gdyż na tym polega sens takiego nadzoru. Ministerstwo stwierdziło, że opracowując nowe

przepisy, które wejdą w życie do Kodeksu Pracy, miało na uwadze dwa czynniki: stałość i ciągłość działań monitorujących. Formy sprawdzania pracowników, które spełniają te warunki, mieszczą się w tzw. „innych formach monitoringu”. W myśl tych założeń ukryty klient nie spełniałby wymogów jawności, stałości i ciągłości monitorowania. Jego działania nie zmierzają do oceny pracy konkretnego pracownika, a do podniesienia jakości obsługi klienta w danej placówce, a zatem nie są monitoringiem.

Monitorowanie e-maili należy uwzględnić w regulaminie pracowniczym

Ostatnim bardzo kontrowersyjnym aspektem jest monitorowanie skrzynek e-mail pracowników. Zarówno UODO jak i Ministerstwo Cyfryzacji wskazało, że jeśli skrzynka jest używana do korespondencji służbowej i prywatnej, to pracodawca nie ma prawa do jej monitorowania. Nie może mieć też pełnego dostępu do zasobów takiej skrzynki. Oczywiście jeżeli w regulaminie pracy lub innych wewnętrznych regulacjach jest przesądzone, że skrzynka służby tylko celem służbowym, to pracodawca ma pełne prawo do jej kontroli. Trzeba przy tym pamiętać, że tajemnica korespondencji ma rangę konstytucyjną i wymaga szczególnej ochrony, dlatego jeśli mimo wewnętrznych regulacji pracodawca natknie się na korespondencję w skrzynce służbowej z oznaczeniem, że jest to wiadomość prywatna, nie powinien jej monitorować i na żadnym polu wykorzystywać w relacjach pracownik-pracodawca.

W związku z tym pojawiają się jednak pewne wątpliwości. Otóż temperatura ciała, ze względu na to, że jest inna dla każdego z nas, jest daną biometryczną. Tymczasem co do zasady dane biometryczne to te z grupy danych szczególnych kategorii, o których zbieraniu każdy powinien być w klarowny sposób informowany.

WOJCIECH OŚKA

Partner Zarządzający odpowiedzialny za Departament Marketingu i Sprzedaży usług. Od 2013 roku związany z kancelarią Russell Bedford Poland.

FAKTURY TYLKO DO PARAGONU, KTÓRY ZAWIERA NIP NABYWCY

Zmiany w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. 2004 Nr 54 poz. 535), które mają zapobiec nadużyciom podatkowym, wprowadzą nową zasadę, zgodnie z którą, fakturę, będzie można wystawić wyłącznie do paragonu zawierającego numer identyfikacji podatkowej nabywcy.

Wystawianie faktur do transakcji na podstawie paragonu, na którym brak jest numeru NIP nabywcy, będzie opatrzone sankcją nakładaną na sprzedawcę lub usługodawcę. Jeśli przedsiębiorca nie zastosuje się do nowych regulacji i pomimo braku numeru NIP nabywcy na paragonie, wystawi fakturę, ukarany zostanie dodatkowym zobowiązaniem podatkowym wynoszącym 100% podatku VAT, który został wykazany na fakturze. Z tym zastrzeżeniem, że sankcje nie zostaną nałożone na przedsiębiorców, którzy po 1 stycznia 2019

roku wystawią faktury do paragonów wydanych przed 1 stycznia 2019 roku, czyli do paragonów, które jeszcze nie musiały zawierać NIP-u nabywcy, tym samym zachowując zgodność z art. 106i ustawy z dnia 11 marca 2004r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. 2004 Nr 54 poz. 535) w którym określono czas na wystawienie faktury do paragonu.

Zmiana przepisów pozwoli na wyeliminowanie przypadków wystawiania faktur na podstawie pozostawionych przez nabywcę paragonów fiskalnych oraz wyeliminowanie sytuacji, w któ-

rych na podstawie zebranych paragonów od innych podmiotów firmy zwracają się z żądaniem wystawienia faktur podmiotowi nie dokonującemu zakupu danego towaru lub usługi. Nieuczciwi przedsiębiorcy po otrzymaniu faktury, odliczają podatek VAT oraz pomniejszają wysokość podatku PIT, zaniżając tym samym zobowiązania podatkowe z tytułu VAT i PIT.

Dzięki nowym przepisom rząd chce zapobiec wystawianiu tzw. pustych faktur. Jest to jedna z licznych zmian, które są planowane po to, aby przeciwdziałać oszustwom podatkowym.

PAWEŁ BOŚ

Autor licznych artykułów o tematyce prawno-podatkowej, publikowanych w prasie branżowej. Związany z Russell Bedford Poland od 2018 roku. Student Prawa na Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie oraz absolwent Zarządzania na Politechnice Świętokrzyskiej

DODATKOWE BADANIE POJAZDU DLA POTRZEB ROZLICZENIA PIT

Ostatnie zmiany w ustawach podatkowych przysparzają wielu trudności interpretacyjnych dla przedsiębiorców wykorzystujących do swojej działalności gospodarczej samochody i inne pojazdy. Przykładu nie trzeba szukać daleko. To czy będzie można rozliczyć koszty podatkowe bez dodatkowych badań pojazdu nie zostało jednoznacznie uregulowane.

Ustawodawca ograniczył możliwość zaliczania do kosztów uzyskania przychodów całości wydatków z tytułu używania samochodu wykorzystywanego do działalności gospodarczej, jeśli taki pojazd wykorzystywany jest też do celów niezwiązanych z działalnością gospodarczą. Ograniczenie to nie dotyczy pojazdów wykorzystywanych tylko i wyłącznie do działalności gospodarczej podatnika. Podatnik, który chce skorzystać z możliwości zaliczenia 100% wydatków, zobligowany jest jednak do skrupulatnego prowadzenia szczegółowej ewidencji takiego pojazdu. Do tej pory było to wymagane na potrzeby podatku VAT. W art. 86a ustawy o VAT precyzyjnie wskazano w jaki sposób podatnik ma udokumentować fakt wykorzystywania pojazdu wyłącznie do działalności gospodarczej. Nowelizacja ustawy o PIT pozostawia pewne niedomówienia. W nowym ust. 5f dodanym do

art. 23 ustawy o PIT jest odniesienie wyłącznie do ewidencji prowadzonej na podstawie art. 86a ust 4 ustawy o VAT. Ustawa milczy jednak o konieczności potwierdzenia, że pojazd wykorzystywany w działalności jest pojazdem, którego konstrukcja wyklucza użycie do celów niezwiązanych z działalnością gospodarczą lub powoduje, że ich używanie do celów niezwiązanych z działalnością gospodarczą jest nieistotne. Ustawa o VAT wymaga uzyskania dla takiego pojazdu stosownego zaświadczenia wydanego przez stację kontroli pojazdów, a nadto w dowodzie rejestracyjnym takiego pojazdu winna znaleźć się stosowana adnotacja. W znowelizowanych przepisach ustawy o PIT nie znajdujemy takiego wymagania, oprócz wcześniej wskazanej konieczności posiadania ewidencji wykorzystywanej na potrzeby VAT.

Tak sformułowane brzemienie przepisów może powodować pewne niejasności. Czy podatnik winien uzyskać kolejne zaświadczenie ze stacji kontroli pojazdów, czy też to uzyskane dla celów podatku VAT jest również skuteczne przy rozliczaniu podatku PIT? Wydaje się, iż milczenie ustawodawcy w tym zakresie powoduje, iż nie ma obowiązku uzyskania kolejnego zaświadczenia. Podatnik posiada już takie w dokumentacji wykorzystywanej na potrzeby podatku VAT. Co więcej w dowodzie rejestracyjnym takiego pojazdu w dalszym ciągu będzie adnotacja, że może on być wykorzystywana wyłącznie dla celów związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą. Nowelizacja przepisów ustawy nie wpłynie przecież na charakter i przeznaczenia pojazdu wykorzystywanego przez podatnika.

MIKOŁAJ STANISŁAWSKI

Od 2017 r. związany z kancelarią Russell Bedford Poland. W 2007 r. ukończył Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. W latach 2008-2011 r. odbył aplikację adwokacką. Od 2011 r. wpisany na listę adwokatów przy Okręgowej Radzie Adwokackiej w Warszawie. W 2016 r. ukończył Podyplomowe Studium Podatków i Prawa Podatkowego UW. Specjalizuje się w sprawach podatkowych oraz karno-skarbowych.

VAT KOMPLEKSOWO – SKORZYSTAJ Z WIEDZY PROFESJONALISTÓW

Rozliczenia podatku od towarów i usług wymagają obecnie szczególnej dbałości, ze względu na zmieniające się intensywnie otoczenie prawne. Nowa matryca stawek, jak też szereg przepisów skupionych na ograniczeniu oszustw vatowskich, stawiają przedsiębiorców przed trudnym zadaniem. Warto oddać je w ręce osób, które są doskonale zaznajomione ze zmianami.

Usługi outsourcingowe związane z procesem VAT powinny wzbudzać zainteresowanie wśród spółek koncentrujących się na rachunkowości zarządczej, a rachunkowość statutową wraz z podatkami traktujących jako jeden z obowiązków. Współpraca jest również wskazana w przypadku tych przedsiębiorstw, które nie posiadają systemów spełniających wymogi VAT, w szczególności nie generujących odpowiednich struktur JPK/xml

Outsourcingowanie kompleksowych usług dotyczących podatku od towarów i usług to doskonały sposób na zabezpieczenie się przed ryzykiem błędów księgowych. W takim przypadku firma oferująca usługi księgo-

we przejmuje ryzyko realizowanych zleceń i ponosi konsekwencje finansowe za niezgodność z przepisami prawa czy nieterminowość. Outsourcing pozwala również na zmniejszenie kosztów dotyczących rekrutacji i przeszkolenia nowych pracowników z działu księgowości.

Dział rachunkowości Russell Bedford Poland jest do Państwa dyspozycji.

Na świadczone przez nas usługi dotyczące VAT-u składają się wszystkie elementy konieczne do prawidłowego, zgodnego z aktualnym prawem podatkowym rozliczenia podatku.

- wsparcie przy rejestracji podatników do celów VAT

- sporządzanie deklaracji VAT i JPK_VAT
- odzyskiwanie zwrotu podatku VAT
- prowadzenie rejestrów VAT
- pomoc przy kontrolach podatkowych
- weryfikacja dokumentacji
- przygotowywanie deklaracji VAT7
- składanie miesięcznej deklaracji VAT on-line
- przygotowywanie deklaracji podsumowującej VAT-UE
- przygotowywanie miesięcznej deklaracji INTRASTAT
- przygotowywanie i wysyłka JPK

KATARZYNA KOŁBUŚ

Redaktor prowadząca RB Magazine. Od ponad 10 lat związana z prasą branżową, m.in. Gazetą Finansową i portalem pip.com.pl, który poświęcony jest finansom, podatkom, prawu, polityce i gospodarce. Ukończyła filologię polską na UMCS oraz językową redakcję tekstu na UW.

AKADEMIA

www.rbakademia.pl

SZKOLENIA WYJAZDOWE

**Dokumentacja cen
transferowych w 2019
oraz planowane zmiany
na 2020 rok.**

Mrągowo, Hotel Mrągowo,
17-19 lipiec 2019

Kontakt

Anna Brzustowska

Starszy Manager

T: +48 533 339 817

E: szkolenia@russellbedford.pl

www.russellbedford.pl

www.rbakademia.pl

rbmagazine.russellbedford.pl

Biuro Warszawa

ul. Marynarska 11
02-674 Warszawa
T: 22 299 01 00
F: 22 427 44 02
E: office@russellbedford.pl

Biuro Katowice

ul. Lompy 14 lok. 410
40-040 Katowice
T: 32 731 34 20
F: 32 731 34 21
E: katowice@russellbedford.pl

Biuro Kraków

Al. Płk. Wł. Beliny-Prażmowskiego 29/7
31-514 Kraków
T: 32 731 34 20
F: 22 427 44 02
krakow@russellbedford.pl